

वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन

आ.व. २०७३/७४

कैलाली बहुमुखी क्याम्पस

(स्थापित : २०३७, सम्बन्धन् : त्रिभुवन विश्वविद्यालय)

धनगढी, कैलाली

फोन नं.:०९१-५२६२९३, फ्याक्स नं.:०९१-५२१२२३, पोष्ट बक्स नं.:११

Website:www.kailalicampus.edu.np; e-mail:kmckailali@gmail.com

आ.व. २०७३/७४

प्रकाशन मिति: २०७४/१०/१८

सार्वजनिक सूचना/वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन प्रकाशन समिति

संयोजक

सह-प्रा. दिल्ली राज फुलारा

सदस्यहरु

सह-प्रा. महेन्द्र राज जोशी

उप-प्रा. भुवन भण्डारी

उप-प्रा. सीताराम भट्ट

उप-प्रा. मान बहादुर जोरा

उप-प्रा. महेन्द्र सिंह महारा

व्यवस्थापन समितिबाट अनुमोदन मिति:

२०७४/०९/२६

कार्यकारी सारांश

(Executive Summary)

सुदूरपश्चिमको विशिष्ट पहिचान बोकेको कैलाली बहुमुखी क्याम्पस राष्ट्रिय स्तरमै एक अग्रणी क्याम्पस हो । वि.सं. २०३७ साल माघ १९ गते यस क्याम्पसको स्थापना भएको हो । आफ्नो स्थापना कालदेखि यसले महत्वपूर्ण शैक्षिक भूमिका निर्वाह गर्दै आएको छ । क्याम्पसको स्थापना भएपछि यसको निरन्तर विकासका लागि अनेकौं चुनौतीहरू देखा परे र कैलाली बहुमुखी क्याम्पसले ती चुनौतीहरूको सामना गर्दै गयो । वाणिज्य संकायबाट अघि बढ्ने क्रममा वि.सं. २०३९ सालदेखि मानविकी संकायको पढाई शुरु भयो । वि.सं. २०५७ सालमा एम.बि.एस. तहको पढाई शुरु भयो । वि.सं. २०६४ सालमा शिक्षा संकायमा एम.एड. का कक्षा संचालन भए । २०६७ सालमा स्नातकोत्तर तह मानविकी संकायका कक्षाहरू संचालन गरियो । २०७३ सालमा एम.बी.ए.को पढाई संचालन गरियो । वि.सं. २०५९ सालदेखि बि.एड.का कक्षा संचालन हुन पुगे । वि.सं. २०६० सालदेखि एक वर्षे बि.एड. को कक्षा संचालन भयो । वि.सं. २०७० सालमा बि.बि.एम. र २०७१ सालमा विज्ञानतर्फ बि.एस्सी. कक्षा संचालन भई आएका छन् भने स्नातकोत्तर शिक्षा तर्फ एम.एड. र मानविकी तर्फ एम.ए. का कक्षाहरू संचालन हुँदै आएका छन् । यसरी हाल क्याम्पसमा बि.बि.एस., एम.बि.एस., बि.बि.एम., बि.ए., एम.ए., बि.एड., एम.एड., र बि.एस्सी. का कक्षाहरू संचालन भई पठनपाठन हुँदै आएका छन् भने र एम.बी.ए. कार्यक्रम संचालनको लागि प्रयासहरू भैरहेका छन् ।

समुदायमा आधारित यस क्याम्पसले गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन (Quality Assurance and Accreditation – QAA) प्रमाण पत्र प्राप्त गरेको छ । क्याम्पसमा हाल ७ जना प्राध्यापक, २३ जना सह-प्राध्यापक र ३४ जना उप-प्राध्यापक गरी ६४ जना पूर्णकालिन शिक्षकहरू र करिब १५ जना आंशिक शिक्षकहरू कार्यरत रहेका छन् ।

शैक्षिक सत्र २०१५/०१६ मा कैलाली बहुमुखी क्याम्पसमा विभिन्न कार्यक्रमहरूमा जम्मा ५,५८० जना विद्यार्थी भर्ना भएका देखिन्छ । शैक्षिक सत्र २०१५/०१६ को तथ्याङ्कलाई दृष्टिगत गर्दा क्याम्पसका विभिन्न कार्यक्रमहरूमा कुल २३१३ जना विद्यार्थीहरू वार्षिक परीक्षामा समावेश भएकोमा ३९९ जना उत्तीर्ण भएको देखिन्छ । समष्टिगत रूपमा उत्तीर्ण प्रतिशत १७.३ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । जुन यो भन्दा पहिलो शैक्षिक सत्रको तुलनामा करिब ४ प्रतिशतले बृद्धि भएको देखिन्छ । स्नातकोत्तर तहमा मानविकीतर्फको उत्तीर्ण प्रतिशत शून्य देखिनुको मुख्य कारण समयमा शोधकार्य पूरा नगरेको कुरा मुख्य कारणको रूपमा रहेको छ ।

क्याम्पसका चार वटा विशाल भवनहरू, चमेनागृह, पुस्तकालय भवन लगायत उच्च भौतिक पूर्वाधार निर्माणतर्फ क्याम्पस उन्मुख रहि आएको छ । विद्यार्थी संख्या, भौतिक पूर्वाधार, दक्ष शैक्षिक जनशक्ति, उच्च परीक्षाफल, न्यून शुल्क, जस्ता कुराहरूले कैलाली बहुमुखी क्याम्पस त्रि.वि.बाट सम्बन्धन् प्राप्त क्याम्पसहरूमध्ये राष्ट्रिय स्तरमै अग्र स्थानमा रहेको छ । कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको पुस्तकालय समग्र सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रकै सबैभन्दा ठूलो पुस्तकालय हो । यसमा जम्मा ३९,९४० वटा पुस्तकहरू छन् । यस पुस्तकालयमा जम्मा ७ वटा कोठाहरू छन् । पुस्तकालय भवन विश्वविद्यालय अनुदान आयोग कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको संयुक्त लगानिमा निर्मित आधुनिक र सुविधा सम्पन्न छ । यसमा ३ वटा अध्ययन कक्ष छन् ।

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको स्वआर्जित आयको मुख्य स्रोत भनेको विद्यार्थीबाट संकलन गरिने शुल्क हो । दोस्रो स्रोत बैंकमा रहेको मुद्दती तथा बचत खाताबाट आर्जन हुने ब्याज हो । कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको शुल्क आयलाई विश्लेषण गर्दा आ.व. २०७०/०७१ मा रु.१ करोड ४६ लाख ८३ हजार ३ सय ८६ शुल्कको रूपमा संकलन भएको थियो भने आ.व. २०७१/०७२ मा रु.८ करोड ४२ लाख ३ हजार ३ सय १९ तथा आ.व. २०७२/०७३ मा रु.११ करोड ५४ लाख ४ सय ४० संकलन भएको थियो । ब्याज आम्दानीमा यी तीनै आर्थिक वर्षहरूमा ८० देखि ९३ लाख सम्मको बीचमा आय आर्जन भएको छ । कूल आम्दानीमा करिब ९० प्रतिशत विद्यार्थीको शुल्क योगदान रहेको छ भने १० प्रतिशत मात्र अन्य स्रोतबाट आय आर्जन भएको देखिन्छ ।

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको आयको मुख्य स्रोत विद्यार्थीहरूबाट संकलन गरिने शुल्क हो भने खर्चको मुख्य क्षेत्र क्याम्पसमा कार्यरत प्राध्यापक तथा कर्मचारीहरूको तलब हो । तलब शीर्षकमा आ.व. २०७२/०७३ मा रु.५ करोड ६० लाख ५ हजार ३ सय ५१ खर्च हुन गएको छ । कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको मुख्य भौतिक पूर्वाधारमा आ.व. २०७२/०७३ मा रु.३१ लाख ३३ हजार ९ सय ५८ खर्च भएको देखिन्छ । आ.व. २०७०/०७१ मा निर्माणाधीन डी ब्लकलाई पूर्णता दिन मुख्य पूर्वाधार विकास शीर्षकमा खर्च गरिएको हो । उपकरण खरीदमा आ.व. २०७०/०७१ देखि आ.व. २०७२/०७३ सम्म क्रमशः लगभग रु.२१ लाख, ३२ लाख र साढे ४० लाख खर्च भएको देखिन्छ ।

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसले तयार गरेका वित्तीय विवरणहरू लेखाका सर्वमान्य सिद्धान्त तथा प्रचलित कानून बमोजिम तयार गरे नगरेको सम्बन्धमा नेपाल लेखापरीक्षणमान बमोजिम लेखापरीक्षण गरी सो विवरणले क्याम्पसको आय-व्ययको सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गरे नगरेको सम्बन्धमा राय व्यक्त गर्ने उद्देश्यले गत आ.व. २०७१/०७२ को लेखापरीक्षण गर्न एल.आर.शर्मा एण्ड एशोसियेट्स, चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट्सलाई लेखापरीक्षक मनोनयन गरिएको थियो । लेखापरीक्षण अवलोकन, प्रतिवेदनमा उठाइएका सुझावहरू र समस्याहरू न्युनीकरणका लागि गरिएका प्रयासहरू प्रतिवेदनमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

कैलाली बहुमुखी क्याम्पस देशकै अग्रणी शैक्षिक संस्थाको रूपमा विकसित भइरहेको भएता पनि भौतिक पूर्वाधार तथा उपकरणहरूको अपर्याप्तता, प्राविधिक विषय सञ्चालन गर्न नीतिगत समस्या, अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध विस्तारमा समस्या, उच्च शिक्षक विद्यार्थी अनुपात, विद्यार्थी उत्तीर्ण दरमा उल्लेख्य सुधार हुन नसकेका जस्तासमस्या तथा चुनौतीहरू विद्यमान रहेका छन् ।

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसका समस्या तथा चुनौतीहरू सम्बोधन हुने गरी भौतिक पूर्वाधार विकास, प्राज्ञिक उत्कृष्टताको लागि संस्थागत क्षमता विकास, विद्यार्थी कल्याण र अतिरिक्त क्रियाकलाप, वित्तीय स्रोत व्यवस्थापन र संस्थागत सुशासन तथा क्याम्पस समुदाय सम्बन्ध आदिमा सुधार ल्याउनको लागि क्याम्पसले आगामी ५ (पाँच) वर्षको लागि रणनीतिक विकास योजना तर्जुमा गरि लागु गरेको छ ।

विषय सूची

१. पृष्ठभूमि (Background)	१
२. प्राज्ञिक/शैक्षिक प्रगति (Academic Progress)	२
२.३ स्नातक दर प्रवृत्ति विश्लेषण (Graduate Trend Analysis)	५
२.४ शैक्षिक कार्यक्रमहरू (Academic Programmes)	६
२.५ शैक्षणिक विधिहरू (Educational Pedagogy)	६
३. भौतिक प्रगति (Physical Progress)	६
३.१ पूर्वाधार विकास (Infrastructural Development)	६
३.२ शैक्षिक सहयोग र उपकरणहरू (Educational Aids and Equipments)	७
३.३ पुस्तक, जर्नल र सन्दर्भ सामग्रीहरू (Books/Journals/Reference Materials)	७
३.४ फर्निचरहरू (Furnitures)	७
४. वित्तीय प्रगति (Financial Progress)	७
४.१ वित्तीय स्रोत तथा आय विश्लेषण (Analysis of Financial Resources / Income)	७
४.१.१ स्वआर्जित आय (Self Generated Income/Resources)	८
४.१.२ सरकारी स्रोतबाट अनुदान (Grants from Government Sources)	८
४.२ खर्च विश्लेषण (Analysis of Expenditures)	८
४.२.१ चालु खर्चहरू (Recurrent Expenses)	८
४.२.२ पूँजीगत खर्च (Capital Expenditures)	९
४.३ गत वर्षको लेखापरीक्षण अवलोकन, सुझाव तथा समस्या न्यूनीकरणका प्रयासहरू?	९
५. सामाजिक प्रगति (Social Progress)	१२
६.समस्या तथा चुनौतीहरू (Issues and Challenges)	१३
६.१ समस्या तथा चुनौतीहरू (Issues and Challenges)	१३
६.२ समस्या तथा चुनौतीहरू न्यूनीकरणका उपायहरू	१३
६.३ समस्या तथा चुनौतीहरू सम्बोधन गर्ने योजना (Plan for Addressing the Issues and Challenges)	१३
६.४ वार्षिक कार्ययोजना तथा बजेट (Annual Work Plan and Budget)	१५
Appendix 1: Disaggregated by Female and Educationally Disadvantaged Students	१९
Appendix 2: Enrollment of Students	२०
Appendix 3: Annual Work Plan and Budget as per the Strategic Plan	२१
Appendix 4: Audit Report of FY 2073/74	२७

१. पृष्ठभूमि (Background)

वि.सं. २०३७ साल माघ १९ गते यस क्याम्पसको स्थापना भएको कैलाली बहुमुखी क्याम्पस सुदूरपश्चिमको विशिष्ट पहिचान बोकेको राष्ट्रिय स्तरकै एक अग्रणी सामुदायिक क्याम्पस हा हो । सबैका लागि शिक्षाको पहुँच नभएको अवस्थामा यस क्याम्पसले सर्वसाधारणका लागि शिक्षाको दियो बालेको थियो । यो क्याम्पसको स्थापना अघि डोटी क्याम्पस, डोटी र सिद्धनाथ विज्ञान क्याम्पस, कञ्चनपुरमा मात्रै उच्च शिक्षा हाँसिल गर्नसक्ने मार्ग थियो । यहाँका आर्थिकरूपले सम्पन्न व्यक्ति राजधानी काठमाण्डौ र भारतका विभिन्न स्थानमा गएर शिक्षा हाँसिल गर्दथे ।

कैलाली जिल्लामा शिक्षाको चेतना नभएको अवस्थामा वि.सं. २०३१ सालमा यस क्षेत्रमा क्याम्पस हुनुपर्छ भनेर जमर्को गरियो तर तत्कालीन परिस्थितिमा त्रि.वि.बाट नीजि क्षेत्रलाई क्याम्पस सञ्चालनका लागि अनुमति दिने नियम नभएकाले त्यो शैक्षिक प्रयास अघि बढ्न सकेन । कैलाली जिल्ला भौगोलिक दृष्टिले पनि सुदूरपश्चिमकै केन्द्रबिन्दू रहेको, अन्नको भण्डार, भूगोलले मध्यविन्दू र महाकाली तथा कर्णालीका बीचमा रहनुले पहाडी जिल्लाको बसाइसराई तीब्र रूपले बढ्दै गयो । जनस्तरमा शैक्षिक जनलहर उत्साहप्रद रूपमा देखाप्यो । बुद्धिजीवि, समाजसेवी, स्थानीय प्रशासन सबैको प्रयासबाट सामुदायिक क्याम्पस खोल्ने अभियान आरम्भ भयो । क्याम्पसका निम्ति जमीनको आवश्यकता पर्ने हुनाले तत्कालीन अञ्चलाधीश रत्न बहादुर गुरुङले क्याम्पस सञ्चालन गर्न निकै अभिरुची देखाउनु भयो । क्याम्पस कुन ठाउँमा उपयुक्त हुन्छ ? र सबै मानिसका लागि सुबिधायुक्त ठाउँ खोज्ने विषयमा सुभाब संकलन गरियो । विभिन्न विद्वान, समाजसेवी, व्यापारी, बुद्धिजीविहरूका उपयुक्त सुभाबहरूलाई ध्यानमा राखी धनगढी स्थित वडा नं. ८ मा पर्ने हाल सञ्चालन भएको जमीन जहाँ घना जंगल पनि थियो । त्यस ठाउँलाई नै सबभन्दा उपयुक्त ठानी अञ्चलाधीशद्वारा निरीक्षण गराई अञ्चलाधीशले सो जग्गालाई उचित ठानेपछि सबैले सोही जग्गालाई चयन गरे । प्राकृतिक वातावरणले सुन्दर २७ बिगाह क्षेत्रफलमा फैलिएको भविष्यमा विश्वविद्यालय हुनसक्ने र सो तहको शिक्षण संस्था खोल्न सकिने मनोरम एकान्त ठाउँ थियो । त्यसबेला अञ्चलाधीश त्यस क्षेत्रका सर्वेसर्वा अधिकार सम्पन्न हुन्थे । राजाको शासन कालमा कुनै पनि काम गर्न अञ्चलाधीशको सल्लाह लिइन्थ्यो । राजाको विश्वासपात्रलाई अञ्चलाधीश बनाइन्थ्यो । विकास निर्माणका हरेक क्षेत्रमा अञ्चलाधीशहरूको भूमिका नै अग्रणी हुन्थ्यो ।

तत्कालीन अञ्चलाधीशले क्याम्पस सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी आफूले लिई तत्कालीन राजा बीरेन्द्र समक्ष निवेदन जाहेर गरी राजाबाट हुकुमप्राप्त भई मन्त्रीमण्डलबाट निर्णय हुँदा जंगलसहित सो जग्गा क्याम्पसका नाममा दर्ता भयो । क्याम्पसका नाममा जग्गा दर्ता भएपछि समाजसेवीहरूका काँधमा अर्को जिम्मेवारी थपियो । अब क्याम्पसमा कुन विषयको पढाई गर्ने भन्ने बहस चल्थो । यसका सम्बन्धमा चारैतिरबाट प्रबुद्ध वर्गका गहकिला सुभाब आए । तीब्र छलफल अघि बढ्यो । यसै सिलसिलामा सञ्चालक समितिको गठन आवश्यक ठहर्‍याई सबैको विचार अनुसार तत्कालीन सेती अञ्चलाधीश रत्नबहादुर गुरुङकै अध्यक्षतामा विभिन्न क्षेत्रसंग सम्बन्धित जेशिला र उच्च सोच भएका व्यक्ति समेटी सञ्चालक समिति गठन गरियो । सञ्चालक समितिमा अध्यक्ष रत्न बहादुर गुरुङ, कोषाध्यक्ष शिवदत्त जोशी, सदस्यहरूमा लोकेन्द्र बहादुर शाह, टेक बहादुर चोखाल, डिल्लीराज जोशी, खगराज पन्त र श्यामसुन्दर श्रेष्ठलाई समितिमा राखियो । त्यसबेलाका स्थानीय निकायमा नगरपञ्चायत, जिल्ला पञ्चायत, उद्योग वाणिज्य संघ, शिक्षा कार्यालयका प्रतिनिधि पदेन सदस्य हुने गरी समितिको गठन गरियो । यो समितिले उच्च विचारका साथ आफ्नो कार्यलाई सुचारु गर्‍यो । सबैको सुभाब अनुसार क्याम्पसको नाम कैलाली वाणिज्य क्याम्पस राखियो जुन हाल कैलाली बहुमुखी क्याम्पसका नामले सुपरिचित छ ।

क्याम्पसमा सर्वप्रथम वाणिज्य संकाय सञ्चालन गर्ने निर्णय गरियो । क्याम्पसको स्वीकृति र क्याम्पस प्रमुखको खोजी कार्यका लागि तत्कालीन धनगढी नगर पञ्चायतका प्रधानपञ्च यज्ञराज पन्तको नेतृत्वमा एक प्रतिनिधी मण्डल काठमाण्डौ प्रस्थान गर्‍यो । र सो प्रतिनिधि मण्डलले स्वीकृतिको प्रक्रियालाई अघि बढाउनुका साथै प्राध्यापक चन्द्रधर उप्रेतीसंग भेट गरी क्याम्पस प्रमुखको भूमिका निर्वाह गरी सो क्षेत्रको शिक्षा विकासमा महत्वपूर्ण कार्य गर्न अनुरोध गर्‍यो । चन्द्रधर उप्रेतिले स्वीकार गर्नुभयो । क्याम्पसको पढाई पञ्चोदय माध्यमिक विद्यालयबाट शुरु भयो । आफ्नै जमीनमा भवन निर्माण गरी पढाई सुचारु गर्नु उपयुक्त ठानी २७ बिगाह जमीन रहेको ठाउँमा भवन निर्माणको खोजी भयो । यसका लागि आर्थिक सहयोगीको खोजी गरियो भने अर्कोतिर सो जग्गामा रहेका सालका रुखहरूलाई कटान गरी त्यसको बिक्री वितरणबाट केही आर्थिक रकम संकलन गरियो । त्यस रकमले क्याम्पस सञ्चालन गर्न ठूलो मद्दत पुर्‍यायो । यसरी वि.सं. २०३७ साल माघ १९ गते कैलाली वाणिज्य क्याम्पस स्थापना भई वाणिज्य संकायको पढाई शुभारम्भ भयो ।

क्याम्पसको स्थापना भएपछि यसको निरन्तर विकासका लागि अनेकौं चुनौतीहरू देखा परे र कैलाली बहुमुखी क्याम्पसले ती चुनौतीहरूको सामना गर्दै गयो । वाणिज्य संकायबाट अघि बढ्ने क्रममा वि.सं. २०३९ सालदेखि मानविकी संकायको पढाई शुरु भयो । वि.सं. २०५७ सालमा एम.बि.एस. तहको पढाई शुरु भयो । वि.सं. २०६४ सालमा शिक्षा संकायमा एम.एड. का कक्षा सञ्चालन भए । २०६७ सालमा स्नातकोत्तर तह मानविकी संकायका कक्षाहरू सञ्चालन गरियो । २०७३ सालमा एम.बी.ए.को पढाई सञ्चालन गरियो । वि.सं. २०५९ सालदेखि बि.एड.का कक्षा सञ्चालन हुन पुगे । वि.सं. २०६० सालदेखि एक वर्षे बि.एड. को कक्षा सञ्चालन भयो । वि.सं. २०७० सालमा बि.बि.एम. र २०७१ सालमा विज्ञानतर्फ बि.एस्सी. कक्षा सञ्चालन भई आएका छन् भने स्नातकोत्तर शिक्षा तर्फ एम.एड. र मानविकी तर्फ एम.ए. का कक्षाहरू सञ्चालन हुँदै आएका छन् । हाल क्याम्पसमा बि.बि.एस., एम.बि.एस., बि.बि.एम., बि.ए., बि.एस.डब्लु., एम.ए., बि.एड., एम.एड., बि.एस्सी. र एम.बी.ए.का कक्षाहरू सञ्चालन भई पठनपाठन हुँदै आएका छन् ।

समुदायमा आधारित कैलाली बहुमुखी क्याम्पसले गुणास्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन (Quality Assurance and

Accreditation – QAA) प्रमाण पत्र प्राप्त गरेको छ । क्याम्पसमा हाल ८ जना प्राध्यापक, २४ जना सह-प्राध्यापक र ३२ जना उप-प्राध्यापक गरी ६४ जना पूर्णकालिन शिक्षकहरू र करिब २० जना आंशिक शिक्षकहरू कार्यरत रहेका छन् । यस क्याम्पसमा पुरस्कार छात्रवृत्तिका लागि अक्षयकोष स्थापना गरिएका छन् । ती अक्षयकोषको रकमबाट हुन आउने ब्याजबाट विद्यार्थीहरूलाई पुरस्कार प्रदान गरिन्छ । क्याम्पसका पाँच विशाल भवनहरू, चमेनागृह, पुस्तकालय भवन लगागत उच्च भौतिक पूर्वाधार निर्माणतर्फ क्याम्पस उन्मुख रहि आएको छ । विद्यार्थी संख्या, भौतिक पूर्वाधार, दक्ष शैक्षिक जनशक्ति, उच्च परीक्षाफल, न्यून शुल्क, जस्ता कुराहरूले कैलाली बहुमुखी क्याम्पस त्रि.वि.बाट सम्बन्धन् प्राप्त समुदायमा आधारित क्याम्पसहरूमध्ये राष्ट्रिय स्तरमै अग्र स्थानमा रहेको छ ।

२. प्राज्ञिक/शैक्षिक प्रगति (Academic Progress)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको शैक्षिक प्रगतिलाई विद्यार्थी भर्ना तथा परीक्षाफलको आधारमा निम्नअनुसार विश्लेषण गरिएको छ ।

२.१ भर्ना प्रवृत्ति विश्लेषण (Enrollment Trend Analysis)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको कुल विद्यार्थी भर्ना संख्यालाई दृष्टिगत गर्दा विभिन्न कार्यक्रम अनुसार विद्यार्थी भर्नादरमा भिन्नता रहेको देखिन्छ । स्नातक तहको सन्दर्भमा सबैभन्दा बढी बी.बी.एस.मा भर्ना भएको देखिन्छ भन्ने सबैभन्दा कम बी.एस्सी कार्यक्रममा भर्ना भएको देखिन्छ । शैक्षिक सत्र सन २०१४/१५ मा बी.बी.एस.मा २,३६० जना, बि.ए.मा ८७८ जना, बि.एड.मा १,४०७ जना, बि.एस्सी.मा ११६ जना, बि.बि.एम.मा १३१ जना र एक बर्षे बि.एड.मा १७ जना गरि जम्मा ४,९०९ जना भर्ना भएका थिए । शैक्षिक सत्र सन २०१५/१६ मा बी.बी.एस.मा २,४८८ जना, बि.ए.मा ७८७ जना, बि.एड.मा ७४३ जना, बि.एस्सी.मा १७५ जना, बि.बि.एम.मा १८९ जना र एक बर्षे बि.एड.मा १० जना गरि जम्मा ४,३९२ जना भर्ना भएका थिए । यसै गरि शैक्षिक सत्र सन २०१६/१७ मा बी.बी.एस.मा २,४७० जना, बि.ए.मा ९३२ जना, बि.एड.मा ६९३ जना, बि.एस्सी.मा २९९ जना, बि.बि.एम.मा १९६ जना र एक बर्षे बि.एड.मा ३ जना गरि जम्मा ४,५९३ जना भर्ना भएका छन् ।

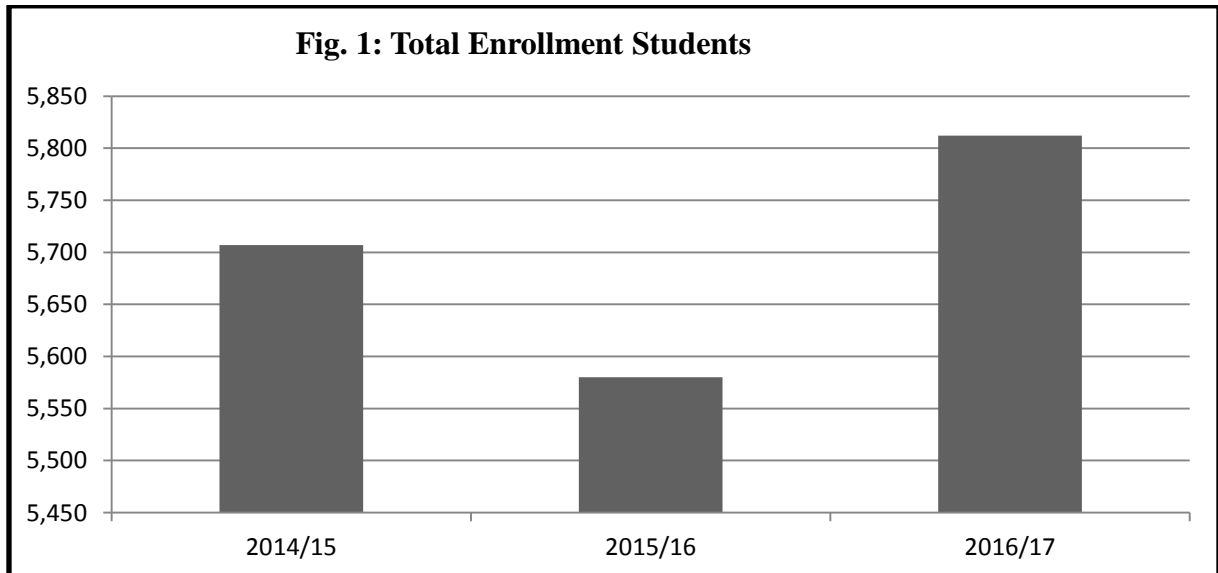
Table 1: Enrollment Trend Analysis of the Last Three Years (Program Wise / Level Wise)

Level	Programme	2014/15	2015/16	2016/17
Bachelor	BBS	2,360	2,488	2,470
	BA	878	787	932
	BEd	1,407	743	693
	BSc	116	175	219
	BBM	131	189	196
	1-Year BEd	17	10	3
	Sub total (A)	4,909	4,392	4,513
Master	MBS	316	543	509
	MEd	286	323	418
	MA	196	322	363
	MBA	-	-	9
	Sub total (B)	798	1,188	1,299
Grant total	A + B	5,707	5,580	5,812

Appendix 2 highlights the details of programme and yearwise Enrollment of students.

Source: Administrative Record of KMC 2017

स्नातकोत्तर तहको सन्दर्भमा सबैभन्दा बढी एम.बी.एस.मा भर्ना भएको देखिन्छ भन्ने सबैभन्दा कम एम.बि.ए. कार्यक्रममा भर्ना भएको देखिन्छ । शैक्षिक सत्र सन २०१४/१५ मा एम.बी.एस.मा ३१६ जना, एम.एड.मा २८६ जना र एम.ए.मा १९६ जना गरि जम्मा ७९८ जना भर्ना भएका थिए । शैक्षिक सत्र सन २०१५/१६ मा मा एम.बी.एस.मा ५४३ जना, एम.एड.मा ३२३ जना र एम.ए.मा ३२२ जना गरि जम्मा १,१८८ जना भर्ना भएका थिए । यसै गरि शैक्षिक सत्र सन २०१६/१७ मा एम.बी.एस.मा ५०९ जना, एम.एड.मा ४१८ जना, एम.ए.मा ३६३ जना र एम.बि.ए.मा ९ जना गरि जम्मा १,२९९ जना भर्ना भएका देखिन्छन् ।

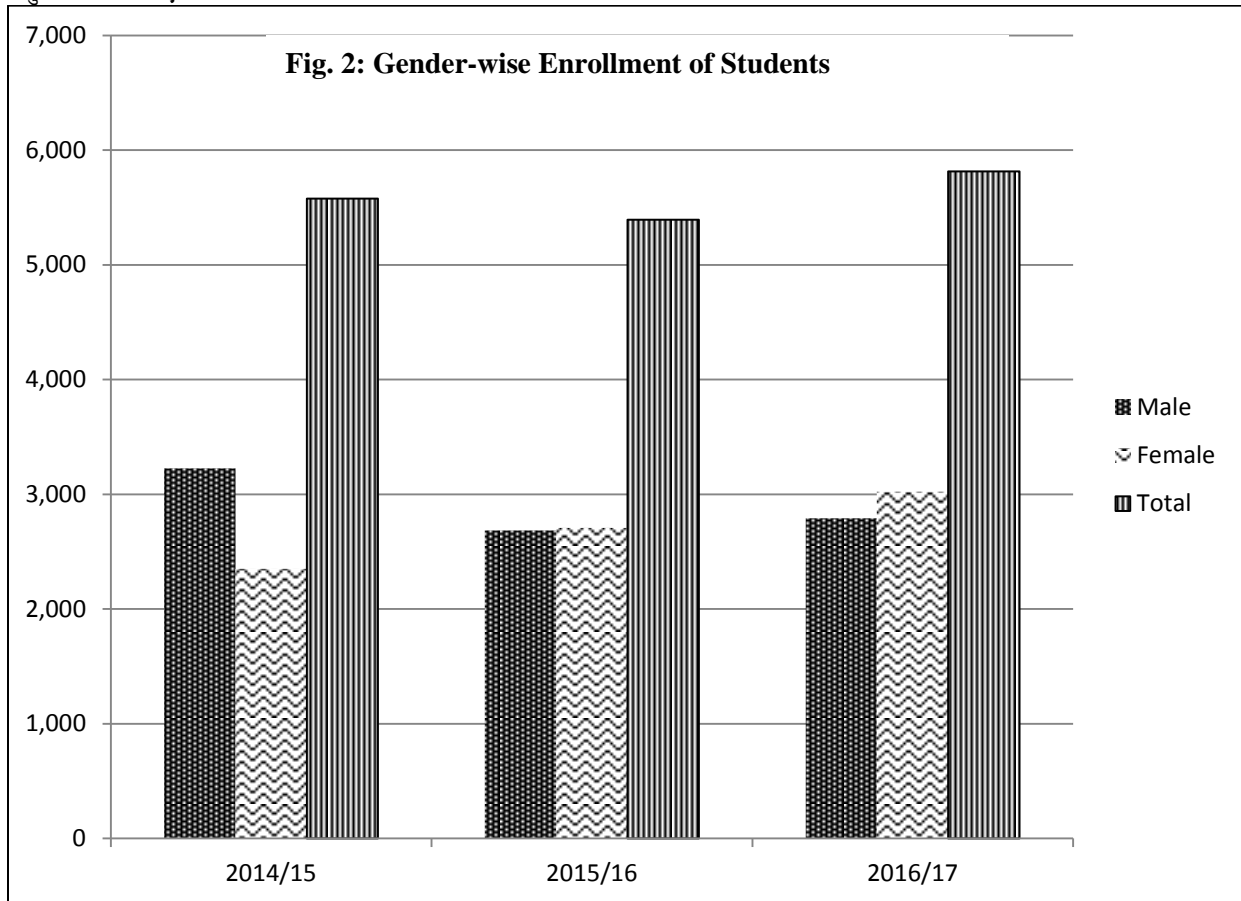

लैङ्गिक दृष्टिकोणले कैलाली बहुमुखी क्याम्पसकमा भर्ना भएका कुल विद्यार्थीहरूमा छात्रा र छात्रको अनुपातलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

Table 2: Gender-wise Enrollment Trend Analysis of the Last Three Years

Programme	2014/15			2015/16			2016/17		
	Male	Female	Total	Male	Female	Total	Male	Female	Total
BBS	1,567	793	2,360	1,378	1,110	2,488	1,380	1,090	2,470
BA	540	338	878	347	440	787	366	566	932
BEd	627	780	1,407	243	500	743	205	488	693
BSc	89	27	116	134	41	175	163	56	219
BBM	82	49	131	122	67	189	115	81	196
1-Year BEd	14	3	17	7	3	10	2	1	3
MBS	193	123	316	303	240	543	243	266	509
MEd	92	194	286	105	218	323	133	285	418
MA	104	92	196	167	155	322	177	186	363
MBA							5	4	9
Total	3,226	2,399	5,576	2,684	2,707	5,391	2,789	3,023	5,812
% of total enrollment	57.86	43.02	100	49.79	50.21	100	47.99	52.01	100

लैङ्गिक दृष्टिकोणले दृष्टिगत गर्दा शैक्षिक सत्र सन २०१४/१५ मा छात्रा भन्दा छात्रको अनुपात बढि देखिएकोमा शैक्षिक सत्र सन २०१५/१६ मा छात्रा र छात्रको अनुपात करिब बराबर रहेको र शैक्षिक सत्र सन २०१६/१७ मा छात्र भन्दा छात्राको अनुपात बढ्न गएको छ ।

समावेशी प्रतिनिधित्वलाई दृष्टिगत गर्दा कैलाली बहुमुखी क्याम्पसकमा भर्ना भएका कुल विद्यार्थीहरूमा छात्रा, आदिवासी जनजाति, दलित र मधेशी विद्यार्थीहरूको संख्यालाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

Table 3: Enrollment Trend Analysis of the Last Three Years: From 2014/15 to 2016/17 (Disaggregation by Female and Educationally Disadvantaged Students)

Year	Female	EDJ	Dalit	Madheshi	Total Female and Educationally Disadvantaged Students	Total Students	% of Female and Educationally Disadvantaged Students
2014/15	2,399	1,571	131	34	4,135	5,707	72.45%
2015/16	2,707	1,558	141	33	4,439	5,580	79.55%
2016/17	3,023	1,697	162	27	4,909	5,812	84.46%

Appendix 1 highlights the details of programme and yearwise Enrollment of students.

छात्रा, आदिवासी जनजाति, दलित र मधेशी विद्यार्थीहरूको संख्यालाई बिश्लेषण गर्दा शैक्षिक सत्र २०१४/०१५ मा २,३९९ छात्रा, १,५७१ आदिवासी जनजाति, १३१ दलित र ३४ जना मधेशी गरि जम्मा ४,१३५ विद्यार्थीहरू अध्ययनरत रहेका थिए । शैक्षिक सत्र २०१५/०१६ मा २,७०७ छात्रा, १,५५८ आदिवासी जनजाति, १४१ दलित र ३३ जना मधेशी गरि जम्मा ४,४३९ विद्यार्थीहरू अध्ययनरत रहेकोमा यो संख्या शैक्षिक सत्र २०१६/०१७ मा ३,०२३ छात्रा, १,६९७ आदिवासी जनजाति, १६२ दलित र २७ जना मधेशी गरि जम्मा ४,९०९ सम्म पुगेको छ जुन कुल विद्यार्थीको ८४.४६ प्रतिशत हुन जान्छ ।

२.२ उत्तीर्ण दर प्रवृत्ति विश्लेषण (Pass Rate Trend Analysis)

तहगत रूपमा विभिन्न वर्ष परीक्षामा सामेल भई उत्तीर्ण विद्यार्थीहरूको संख्या र उत्तीर्ण प्रतिशतलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

Table 5: Pass Rate Trend Analysis of Regular Students of the Last Three Years (Program and Level-wise, Disaggregation by Female and Educationally Disadvantaged Students)

Year 2014/15 (AD)											
Programme	Total Appeared (TA)	Total Passed (TP)	Pass %	GIRLS		EDJ*		Madhesi		Dalits	
				TA	TP	TA	TP	TA	TP	TA	TP
BBS	637	160	25.1	170	46	123	7	10	0	19	0
BA	301	24	8.0	161	7	127	3	0	0	7	0
BEd	791	68	8.6	499	19	284	9	0	0	17	1
MBS	174	25*	14.4	57	4	19	1	2	0	3	1
MA	29	6*	20.7	14	2	3	0	0	0	0	0
MEd	238	2*	0.8	102	1	54	0	1	0	4	0
Total	2,170	285*	13.1	1,003	79	610	20	13		50	2
Year 2015/16 (AD)											
Programme	Total Appeared (TA)	Total Passed (TP)	Pass %	GIRLS		EDJ*		Madhesi		Dalits	
				TA	TP	TA	TP	TA	TP	TA	TP
BBS	747	146	19.5	269	60	208	32	30		4	2
BA	408	129	31.6	112	32	111	27	3	1	7	1
BEd	711	105	14.8	359	38	215	22			12	
MBS	238	11*	4.6	57	2	9	1	1		1	
MA	92	-*	0.0	28		19		1			
MEd	117	8*	6.8	84	3	32	5	1			
Total	2313	399*	17.3	909	135	594	87	36	1	24	3
Year 2016/17 (AD)											
Programme	Total Appeared (TA)	Total Passed (TP)	Pass %	GIRLS		EDJ*		Madhesi		Dalits	
				TA	TP	TA	TP	TA	TP	TA	TP
BBS	455	147	32.31	202	57	92	15	1	1	14	3
BA	147	42	28.57	71	10	65	5	9		1	1
BEd	159	28	17.61	92	13	53	6			4	1
BBM	56	53	94.64	20	20	3	2			1	1
BSc	22	12	54.55	5	2	3	1			1	
MBS	111	*		58		13				1	
MA	98	13	13.27	54	4	21	1	1		2	
MEd	104	12	11.54	74	5	17	4			3	1
Total	1152	307	29.49**	576	111	267	34	11	1	27	7

* Result is not published. **The percentage has been calculated on the basis of 307 passed students and 1,041 appeared (1,152 - 111 of MBS whose result is not published till date)

Source: Administrative Record of KMC 2017

शैक्षिक सत्र २०१४/०१५ मा विद्यार्थी भर्ना र उत्तीर्ण प्रतिशतलाई दृष्टिगत गर्दा क्याम्पसका विभिन्न कार्यक्रमहरूमा वार्षिक परीक्षामा कुल २१७० विद्यार्थी सहभागी भएकोमा २८५ जना उत्तीर्ण भएको देखिन्छ । समष्टिगत रूपमा उत्तीर्ण प्रतिशतलाई दृष्टिगत गर्दा १३.१ प्रतिशत देखिन्छ जुन यो भन्दा पहिलो शैक्षिक सत्रको तुलनामा करिब ४ प्रतिशतले बढी हुन आउँछ । तहगत रूपमा विद्यार्थीको उत्तीर्ण प्रतिशतलाई दृष्टिगत गर्दा स्नातक तह तर्फको उत्तीर्ण प्रतिशत सबैभन्दा बढी वाणिज्य तर्फ (२५.१ प्रतिशत) र सबैभन्दा कम मानविकी तर्फ (८.० प्रतिशत) रहेको देखिन्छ । स्नातकोत्तर तहको उत्तीर्ण प्रतिशतलाई दृष्टिगत गर्दा सबैभन्दा बढी मानविकी संकायतर्फ (२०.७ प्रतिशत) र सबैभन्दा कम शिक्षाशास्त्र संकायतर्फ (०.८ प्रतिशत) रहेको देखिन्छ ।

शैक्षिक सत्र २०१५/०१६ को तथ्याङ्कलाई दृष्टिगत गर्दा क्याम्पसका विभिन्न कार्यक्रमहरूमा कुल २३१३ जना विद्यार्थीहरू वार्षिक परीक्षामा समावेश भएकोमा ३९९ जना उत्तीर्ण भएको देखिन्छ । समष्टिगत रूपमा उत्तीर्ण प्रतिशत १७.३ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । जुन यो भन्दा पहिलो शैक्षिक सत्रको तुलनामा करिब ४ प्रतिशतले बृद्धि भएको देखिन्छ । तहगत रूपमा उत्तीर्ण प्रतिशतलाई दृष्टिगत गर्दा स्नातक तर्फ सबै भन्दा बढी विद्यार्थी मानविकी संकाय तर्फ (३१.६ प्रतिशत) उत्तीर्ण भएको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम शिक्षाशास्त्र संकायतर्फ (१४.८ प्रतिशत) रहेको देखिन्छ । स्नातकोत्तर तहको तथ्याङ्कलाई दृष्टिगत गर्दा सबैभन्दा बढी शिक्षाशास्त्र संकाय (६.८ प्रतिशत) र सबैभन्दा कम मानविकी संकायतर्फ रहेको देखिन्छ । स्नातकोत्तर तहमा मानविकीतर्फको उत्तीर्ण प्रतिशत शून्य देखिनुको समयमा शोधकार्य पूरा नगरेको कारणले हो ।

शैक्षिक सत्र २०१६/०१७ को तथ्याङ्कलाई दृष्टिगत गर्दा क्याम्पसका विभिन्न कार्यक्रमहरूमा कुल १०४१ (परीक्षामा सामेल भएका ११५२ मध्ये एमबिएसका १११ जनाको नतिजा आउन बाकी) जना विद्यार्थीहरू वार्षिक परीक्षामा समावेश भएकोमा ३०७ जना उत्तीर्ण भएको देखिन्छ । समष्टिगत रूपमा उत्तीर्ण दर २९.४९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ, जुन पहिलो शैक्षिक सत्रको तुलनामा करिब १२ प्रतिशतले बृद्धि भएको देखिन्छ । तहगत रूपमा उत्तीर्ण प्रतिशतलाई दृष्टिगत गर्दा स्नातक तर्फ सबै भन्दा बढी विद्यार्थी बिबिएम तर्फ (९४.६४ प्रतिशत) उत्तीर्ण भएको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम शिक्षाशास्त्र संकायतर्फ बिएड (१७.६१ प्रतिशत) रहेको देखिन्छ । स्नातकोत्तर तहको तथ्याङ्कलाई दृष्टिगत गर्दा सबैभन्दा बढी मानविकी तर्फको एमए(१३.२७ प्रतिशत) र सबैभन्दा कम शिक्षा संकायतर्फ एमएड (११.५४ प्रतिशत) देखिन्छ ।

२.३ स्नातक दर प्रवृत्ति विश्लेषण (Graduate Trend Analysis)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसमा विभिन्न वर्ष तह पार गर्ने स्नातकहरू (Graduates) को संख्यालाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

Table 6: Year-wise Graduate Trend of Students

Year	Total	Female	EDJ	Dalit	Madheshi
2014/15	446	144	55	6	8
2015/16	655	274	155	6	2
2016/17	631	268	97	11	1

माथिको तथ्याङ्कलाई दृष्टिगत गर्दा शैक्षिक सत्र २०१४/०१५ मा विभिन्न कार्यक्रमहरूमा क्याम्पसबाट ४४६ जना, शैक्षिक सत्र २०१५/०१६ मा ६५५ जना र शैक्षिक सत्र २०१६/०१७ मा ६३१ विद्यार्थीहरूले स्नातक र स्नातकोत्तर तहको शैक्षिक उपाधी हासिल गरेको देखिन्छ । शैक्षिक सत्र २०१६/०१७ मा परीक्षामा सामेल भएका १११ जनाको परीक्षाफल प्रकाशन हुन बाकी रहेकाले परीक्षाफल प्रकाशन पछि यो सख्या अझै बढ्ने देखिन्छ ।

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसमा विभिन्न वर्ष तह पार गर्ने स्नातकहरूको तहगत र समावेशीतामा आधारित संख्यालाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

Table 7: Graduate Trend of Students

(Program Wise/ Level Wise, Disaggregated by Female and Educationally Disadvantaged Students)

Level	Program	Graduate Students in 2014/15 AD				
		TOTAL	GIRLS	EDJ	Dalits	Madhesi
Bachelor	BBS	223	69	23	2	8
	BA	41	14	6	1	0
	BEEd	149	54	24	2	0
Master	MBS	25	4	1	1	0
	MA	6	2	0	0	0
	MEd	2	1	1		
Total		446	144	55	6	8
Level	Program	Graduate Students in 2015/16 AD				
		TOTAL	GIRLS	EDJ	Dalits	Madhesi
Bachelor	BBS	219	74	34	2	1
	BA	171	91	61	1	1
	BEEd	228	101	53	2	
Master	MBS	10*	2	1		
	MA	*	-			
	MEd	27*	6	6	1	
Total		655	274	155	6	2
Level	Program	Graduate Students in 2016/17 AD				
		TOTAL	GIRLS	EDJ	Dalits	Madhesi
Bachelor	BBS	163	62	18	3	1
	BA	71	21	13	2	
	BEEd	119	83	38	5	
	BSc	12	2	1		
	BBM	53	20	2		
Master	MBS	84*	33	6		
	MA	56*	15	7		
	MEd	73*	32	12	1	
Total		631	268	97	11	1

*Excluding the students who have passed all subjects but the viva of the Thesis in not conducted.

शैक्षिक सत्र २०१४/०१५ को तथ्याङ्कलाई दृष्टिगत गर्दा क्याम्पसका विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रमहरूको वार्षिक परीक्षामा कुल ४४६ विद्यार्थीहरू उत्तीर्ण भएको देखिन्छ । तहगत रूपमा स्नातक दरलाई दृष्टिगत गर्दा स्नातक तह तर्फको शैक्षिक उपलब्धि हासिल गर्नेहरूमा सबैभन्दा बढी व्यवस्थापन संकायतर्फ बिबिएस मा २२३ जना रहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम मानविकी संकाय तर्फ बिए मा ४१ जना उत्तीर्ण भएको देखिन्छ । स्नातकोत्तर तहतर्फ दीक्षित हुनेहरूको संख्यालाई दृष्टिगत गर्दा सबैभन्दा बढी व्यवस्थापन संकायतर्फ एमबिएसमा २५ जना उत्तीर्ण भएको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम शिक्षा संकायतर्फ एमएडमा २ जना मात्र उत्तीर्ण भएको देखिन्छ ।

शैक्षिक सत्र २०१५/०१६ को तथ्याङ्कलाई दृष्टिगत गर्दा क्याम्पसका विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रमहरूको वार्षिक परीक्षामा कुल ६५५ विद्यार्थीहरू उत्तीर्ण भएको देखिन्छ । तहगत रूपमा स्नातक दरलाई दृष्टिगत गर्दा स्नातक तह तर्फको शैक्षिक उपलब्धि हासिल गर्नेहरूमा सबैभन्दा बढी शिक्षा संकायतर्फ बिएड मा २२८ जना रहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम मानविकी संकाय तर्फ बिए मा १७१ जना उत्तीर्ण भएको देखिन्छ । स्नातकोत्तर तहतर्फको संख्यालाई दृष्टिगत गर्दा सबैभन्दा बढी शिक्षा संकायतर्फ एमएडमा २७ जना उत्तीर्ण भएको देखिन्छ भने मानविकी संकायतर्फ सबैभन्दा कम देखिन्छ ।

शैक्षिक सत्र २०१६/०१७ को तथ्याङ्कलाई दृष्टिगत गर्दा क्याम्पसका विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रमहरूको वार्षिक परीक्षामा कुल ६३१ विद्यार्थीहरू उत्तीर्ण भएको देखिन्छ । तहगत रूपमा स्नातक दरलाई दृष्टिगत गर्दा स्नातक तह तर्फको शैक्षिक उपलब्धि हासिल गर्नेहरूमा सबैभन्दा बढी व्यवस्थापन संकायतर्फ बिबिएसमा १६३ जना रहेको देखिन्छ भने सबैभन्दा कम विज्ञान संकाय तर्फ बिएस्सीमा १२ जना उत्तीर्ण भएको देखिन्छ । स्नातकोत्तर तहतर्फको संख्यालाई दृष्टिगत गर्दा सबैभन्दा बढी व्यवस्थापन संकायतर्फ एमबिएसमा ८४ जना उत्तीर्ण भएको देखिन्छ भने मानविकी संकायतर्फ सबैभन्दा कम ५६ जना देखिन्छ ।

२.४ शैक्षिक कार्यक्रमहरू (Academic Programmes)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसमा वि.सं. २०३७ सालदेखि वाणिज्य संकाय र वि.सं. २०३९ सालदेखि मानविकी संकायको पढाई शुरु भयो । वि.सं. २०५७ सालमा एम.बि.एस. तहको पढाई शुरु भयो । वि.सं. २०६४ सालमा शिक्षा संकायमा एम.एड. का कक्षा संचालन भए । वि.सं. २०५९ सालदेखि बि.एड.का कक्षा संचालन हुन पुगे । वि.सं. २०६० सालदेखि एक बर्षे बि.एड. को कक्षा संचालन भयो । वि.सं. २०७० सालमा बि.बि.एम. र २०७१ सालमा विज्ञान संकायतर्फ बि.एस्सी. कक्षा संचालन भई आएका छन् भने स्नातकोत्तर तहमा शिक्षाशास्त्र संकायतर्फ एम.एड. र मानविकी संकायतर्फ एम.ए.का कक्षाहरू संचालन हुँदै आएका छन् । यसरी हाल क्याम्पसमा बि.बि.एस., एम.बि.एस., बि.बि.एम., बि.ए., एम.ए., बि.एड., एम.एड., बि.एस्सी. र एम.बी.ए.का कक्षाहरू संचालन भई पठनपाठन हुँदै आएको छ ।

Table 8: Academic Programmes

Departments	Programmes	Duration	Remarks
Management	BBS	4-Year: Annual system	
	BBM	4-Year: Semester system	
	MBS	2-Year: Annual system	From this year, semester system
	MBA in Entrepreneurship	2-Year: Semester system	
Humanities	BA and BSW	3-Year: Annual system	
	MA (Nepali)	2-Year: Annual system	From this year, semester system
	MA (Economics)	2-Year: Annual system	From this year, semester system
	MA (Sociology)	2-Year: Annual system	From this year, semester system
	MA (Political Science)	2-Year: Annual system	From this year, semester system
	MA (English)	2-Year: Annual system	From this year, semester system
Education	4-Year BED	3-Year: Annual system	
	1-Year BED	1-Year: Annual system	
	MEd (English)	2-Year: Annual system	From this year, semester system
	MEd (EPM)	2-Year: Annual system	From this year, semester system
	MEd (Curriculum)	2-Year: Annual system	From this year, semester system
	MEd (Health Education)	2-Year: Annual system	From this year, semester system
	MEd (Nepali)	2-Year: Annual system	From this year, semester system
Science	BSc (Physical group)	4-Year: Annual system	
	BSc (Biology group)	4-Year: Annual system	

२.५ शैक्षिक विधिहरू (Educational Pedagogy)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसमा विगतका वर्षहरूमा शिक्षक केन्द्रित विधि मात्रै अनुशरण हुँदै आएकोमा हाल आएर पठनपाठनका विधिहरूमा परिवर्तन ल्याउने प्रयास गरिएको छ । केही कक्षाकोठाहरू र केही विभागहरूमा मल्टीमिडिया प्रोजेक्टरको व्यवस्था गरिएको छ । यसबाट प्रस्तुतीकरण विधि अपनाउनमा मद्दत पुगेको छ । सेमेष्टर प्रणाली अन्तर्गत प्रस्तुतीकरण विधि र परियोजना कार्यविधि समेत अबलम्बन गरिन्छ ।

३. भौतिक प्रगति (Physical Progress)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको भौतिक प्रगतिलाई पूर्वाधार विकास, शैक्षिक सहयोग तथा उपकरणहरू, फर्निचर, पाठ्यपुस्तक, जर्नल र सन्दर्भ सामाग्रीहरूको उपलब्धताको आधारमा विश्लेषण गरिएको छ ।

३.१ पूर्वाधार विकास (Infrastructural Development)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको शिक्षण-सिकाई क्रियाकलापहरूलाई सहजीकरण गर्न र बृद्धि गर्न यस क्याम्पसले आफ्ना भौतिक पूर्वाधारहरू थप्ने, निर्माण गर्ने र मर्मत गर्ने क्रमलाई जारी राखेको छ । २०७२/०७३ मा एउटा ६५ कि.वा. क्षमता भएको जेनेरेटर खरिद गरिएको छ र शैक्षिक र प्रशासनिक क्रियाकलापलाई सघाउ पुऱ्याउने र क्रियाकलापलाई अटुट र निर्वाध सञ्चालन गर्न एउटा १०० के.भी. विद्युतीय ट्रान्सफर्मर पनि जडान गरिएको छ । यस अवधिमा ४ थान खानेपानी टंकीहरू खरिद गरिएका छन् । तिनको क्षमता ६,००० लिटर रहेको छ । हरेक भवनमा पर्याप्त खानेपानीका धाराहरू निर्माण गरिएका छन् । थपिएका उपयुक्त सामग्रीहरू सहित क्याम्पसको भौतिक पूर्वाधारहरू जम्मा जम्मी निम्मानुसार रहेका छन् :

- जग्गाको जम्मा क्षेत्रफल - ५४० कठ्ठा
- भवन - ७ वटा
- भवनले ओगटेको क्षेत्रफल - २२,४५२ व.फिट
- कक्षाकोठा संख्या - ७४
- प्रयोगशाला संख्या - १२
- विज्ञान प्रयोगशाला - ६
- शौचालय (छात्र/छात्रा) - १८ वटा
- मिटिङ्ग हल - ३ वटा
- क्यान्टिन - १ वटा
- कटेज - १ वटा (तीन कोठा)
- प्रतिकालय - १ वटा
- खानेपानी बोरिङ्ग - १ वटा

- सरस्वतीको मन्दिर - १ वटा
- विद्यार्थी अतिरिक्त प्रयोजन कोठा- ५ कोठा
- विद्यार्थी छात्रावास - २ तले भवन (१८ कोठा)
- खेलमैदान - फुटबल, भलिबल, क्रिकेट, बास्केटबल आदि
- मोटरसाइकल स्ट्याण्ड - १
- मिटिङ्ग हल (निर्माणाधिन) - २ वटा

३.२ शैक्षिक सहयोग र उपकरणहरू (Educational Aids and Equipments)

विद्यार्थीहरूको पठन-पाठनमा गुणस्तरीयता कायम गर्न र निर्बाध रूपमा सञ्चालन गर्न निम्नानुसारका शैक्षिक सहयोग सामग्रीहरू खरिद गरिएका छन् :

- कम्प्युटर संख्या - ८० थान
- ल्यापटप संख्या - ६८ थान
- फोटोकपी मेसिन - ६ थान
- प्रिन्टर्स - १२ थान
- फ्याक्स मेसिन - २ थान
- ओभर हेड/मल्टिमिडिया प्रोजेक्टर - १० थान
- इन्टरनेट सर्भिस - ३ लाइन जडान (1GB/512MB/256MB kbps)
- इन्टरनेट जडिएका कम्प्युटर्स - ८० थान
- क्यामेरा - १ थान
- सि.सि.टि.भी. क्यामेरा - १६ थान
- पंखा - १०३ थान
- एफ.एम. रेडियो/स्टेशन - १ (१०४.६ मेगा हर्ज)
- चेक राइटर मेसिन - १ थान
- इन्भटर - १ थान
- इन्भटर ब्याट्री - ३ थान
- सांस्कृतिक कार्यक्रम पोशाक - ७ सेट महिला
- उपस्थिति रेकर्ड मेसिन - १ थान
- घाँस काट्ने मेसिन - १ थान

३.३ पुस्तक, जर्नल र सन्दर्भ सामग्रीहरू (Books/Journals/Reference Materials)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको पुस्तकालय समग्र सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रकै सबैभन्दा ठूलो पुस्तकालय हो। यसमा जम्मा ३९,९४० वटा पुस्तकहरू छन्।

यस पुस्तकालयमा जम्मा ७ वटा कोठाहरू छन्। पुस्तकालय भवन विश्वविद्यालय अनुदान आयोग कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको संयुक्त लगानिमा निर्मित आधुनिक र सुविधा सम्पन्न छ। यसमा ३ वटा अध्ययन कक्ष छन्।

यस पुस्तकालयमा दैनिक १३ पत्र-पत्रिकाहरू राखिने गरिएका छन्, त्यस मध्ये राष्ट्रिय र स्थानीय गरी दुबै किसिमका दैनिक पत्रिकाहरू छन्। दुई साप्ताहिक र ५ मासिक पत्र-पत्रिका पनि यस पुस्तकालयले राख्ने गरेको छ। पुस्तकालयसंग जम्मा ८ थान कम्प्युटरहरू छन्, जसमा प्रयोगकर्ताहरूले अनलाईन् जर्नलहरू र आवश्यक पुस्तक पढ्न तथा डाउनलोड गर्न सजिलै सक्दछन्।

यस पुस्तकालयमा ३९० भन्दा बढी मास्टर्स डिग्रीका थिसिसहरू छन्। विभिन्न प्रकारका प्राज्ञिक जर्नलहरू पनि राखिएका छन्। पुस्तकालयमा जर्नलहरूको संख्या थपिनु पर्ने देखिन्छ। साथै एउटा कम्प्युटर प्रिन्टर र एउटा फोटोकपी मेसिन भएको खण्डमा विद्यार्थी, प्राध्यापक र अन्य अनुसन्धाताहरूलाई थप सहज हुने देखिन्छ।

३.४ फर्निचरहरू (Furnitures)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको पठनपाठन एवम् प्रशासनिक कार्यमा सहयोगी हुने निम्न अनुसारका फर्निचरहरू उपलब्ध छन् :

- बेन्च/डेस्क संख्या - २०२० थान
- कुर्सिहरू - ४७३ थान
- च्याक/दराज - १८ वटा
- स्टील टेबुल - १ थान
- सेतोपाटी - ३ थान
- काठको दराज - ३ थान
- प्लाष्टिक कुर्सिहरू - १५ थान

४. वित्तीय प्रगति (Financial Progress)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको वित्तीय प्रगतिलाई स्वआर्जित तथा सरकारी अनुदानबाट प्राप्त आम्दानी र चालू एवम् पूँजीगत खर्चको आधारमा विश्लेषण गरिएको छ।

४.१ वित्तीय स्रोत तथा आय विश्लेषण (Analysis of Financial Resources / Income)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको वित्तीय स्रोत अन्तर्गत विद्यार्थीबाट संकलन गरिएको शुल्क, बैंकबाट प्राप्त ब्याज र अन्य आम्दानीका स्रोतहरू पर्दछन् जसलाई तल प्रस्तुत गरिएको छ।

४.१.१ स्वआर्जित आय (Self Generated Income/Resources)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको स्वआर्जित आयको मुख्य स्रोत भनेको विद्यार्थीबाट संकलन गरिने शुल्क हो । दोस्रो स्रोत बैंकमा रहेको मुद्दती तथा बचत खाताबाट आर्जन हुने ब्याज हो । विद्यार्थीको शुल्क तथा बैंक ब्याज र अन्य आम्दानीका स्रोतहरूलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

Table 9: Self Generated Income (student's fee and other sources) of the Last Three Years, 2070/71-2072/73

Financial Year	Students fees	Bank Interest	Others	Total	% of Students fee	Remark
2070/71	104,683,386	9,339,293	839,016	114,861,695	91.14	Two batches
2071/72	84,203,319	8,384,528	344,749	92,932,596	90.61	
2072/73	115,400,440	8,531,003	2,449,359	126,380,802	91.31	
2073/74	102,642,366	9,122,395	520,257	112,285,018		

Sources: Annual Audit Report, Account Department of KMC

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको शुल्क आयलाई विश्लेषण गर्दा आ.व. २०७०/०७१ मा रु.१ करोड ४६ लाख ८३ हजार ३ सय ८६ शुल्कको रूपमा संकलन भएको थियो भने आ.व. २०७१/०७२ मा रु.८ करोड ४२ लाख ३ हजार ३ सय १९ तथा आ.व. २०७२/०७३ मा रु.११ करोड ५४ लाख ४ सय ४० संकलन भएको थियो । आ.व. २०७२/०७३ मा स्नातकोत्तर तहमा दुई ब्याचको संगसंगै शुल्क संकलन भएकोले विद्यार्थी शुल्कमा उल्लेखनीय रूपमा वृद्धि हुन गएको हो । ब्याज आम्दानीमा यी तीनै आर्थिक वर्षहरूमा ८० देखि ९३ लाख सम्मको बीचमा आय आर्जन भएको छ । अन्य आम्दानी आ.व. २०७२/०७३ मा करीव रु.२४ लाख प्राप्त हुन गएको छ भने अन्य वर्षहरूमा सो को रकम नगन्य रूपमा मात्र छ । यसरी कूल आम्दानीमा करीव ९० प्रतिशत विद्यार्थीको शुल्क योगदान रहेको छ भने १० प्रतिशत मात्र अन्य स्रोतबाट आय आर्जन भएको देखिन्छ ।

४.१.२ सरकारी स्रोतबाट अनुदान (Grants from Government Sources)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसलाई सरकारी स्रोतबाट प्राप्त हुने आम्दानीको मुख्य स्रोत भनेको विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट प्राप्त हुने अनुदान नै हो । विगत तीन वर्षमा विश्वविद्यालय अनुदान आयोग र अन्य निकायहरूबाट प्राप्त भएको आम्दानीलाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

Table 10: Grants from Government Sources of the Last Three Years, 2071/72-2073/74

Financial Year	UGC	Other government bodies	Total Grants	Self generated	Total revenue	% of Grants
2071/72	1,730,000	108,468	1,838,468	92,932,596	94,771,064	1.94
2072/73	1,230,000	-	1,230,000	126,380,802	127,610,802	0.96
2073/74	4,969,880	0	4,969,880	112,285,018	117,254,898	4.23

Sources: Annual Audit Report, Account Department of KMC

माथिको तालिका अनुसार आ.व. २०७१/०७२ मा विश्वविद्यालय अनुदान आयोगबाट रु. १७ लाख ३० हजार र अन्य निकायबाट रु.१ लाख ८ हजार ४ सय ६८ मात्र अनुदान प्राप्त भएको थियो । आ.व. २०७२/०७३ मा अनुदान आयोगबाट नियमित अनुदानको रूपमा रु. १२ लाख ३० हजार प्राप्त भएको थियो । आ.व. २०७३/०७४ मा अनुदान आयोगबाट विभिन्न अनुदानको रूपमा रु. ४९ लाख ६९ हजार ८ सय अठ्ठासी प्राप्त भएको थियो । यसरी सरकारी निकायबाट कैलाली बहुमुखी क्याम्पसलाई प्राप्त हुने योगदान एक प्रतिशत देखि ४ प्रतिशतको हाराहारीमा मात्र प्राप्त भएको देखिन्छ ।

४.२ खर्च विश्लेषण (Analysis of Expenditures)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको खर्चलाई चालू खर्च र पूँजीगत खर्चको आधारमा विश्लेषण गरिएको छ ।

४.२.१ चालू खर्चहरू (Recurrent Expenses)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको चालू खर्चलाई तलब शीर्षकमा गरिएको खर्च र अन्य कार्यालय सञ्चालन खर्च गरी तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिए अनुसार दुई भागमा वर्गीकरण गरिएको छ ।

Table 11: Recurrent Expenses of the Last Three Years, 2071/72-2073/74

Financial Year	Salary	Others	Total recurring expenses	% of salary
2071/72	53,041,686	26,235,027	79,276,713	66.91
2072/73	56,005,351	34,058,100	90,063,451	62.18
2073/74	62,659,898	35,861,728	98,522,626	63.60

Sources: Annual Audit Report, Account Department of KMC

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको आयको मुख्य स्रोत विद्यार्थीहरूबाट संकलन गरिने शुल्क हो भने खर्चको मुख्य क्षेत्र क्याम्पसमा कार्यरत प्राध्यापक तथा कर्मचारीहरूको तलब हो । तलब शीर्षकमा आ.व. २०७१/०७२ मा ५ करोड ३० लाख ४१ हजार ६ सय ८६, आ.व. २०७२/०७३ मा रु. ५ करोड ६० लाख ५ हजार ३ सय ५१ र आ.व. २०७३/०७४ मा रु. ६ करोड २६ लाख ५९ हजार ८ सय ९८ खर्च हुन गएको छ । त्यसैगरी अन्य शीर्षकहरूमा आ.व. २०७१/०७२ मा रु. २ करोड ६२ लाख

३५ हजार २७, आ.व. २०७२/०७३ मा रु.३ करोड ४० लाख ५९ हजार १ सय र आ.व. २०७३/०७४ मा रु. ३ करोड ५८ लाख ६१ हजार ७ सय २८ खर्च भएको देखिन्छ । कूल चालू खर्चको ६२ देखि ६६ प्रतिशतसम्म तलब शीर्षकमा खर्च भएको देखिन्छ ।

४.२.२ पूँजीगत खर्च (Capital Expenditures)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको पूँजीगत खर्चलाई मुख्य पूर्वाधार विकास, उपकरणहरू खरीद, पुस्तक खरीद र कार्यक्रम विस्तार शीर्षकहरूमा विभाजन गरिएको छ ।

Table 12: Capital Expenditures of the Last Three Years, 2071/72-2073/74

Financial Year	Major infrastructures development	Equipments	Books	Programme Expansion	Total
2071/72	2,633,702	3,220,907	452,024	100,600	6,407,233
2072/73	3,133,958	4,052,802	853,141	97,680	8,137,581
2073/74	3,264,425	1,371,191	877,448	240,031	7,609,724

Sources: Annual Audit Report, Account Department of KMC

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको मुख्य भौतिक पूर्वाधारमा आ.व. २०७१/०७२ मा रु.२६ लाख ३३ हजार ७ सय २, आ.व. २०७२/०७३ मा रु.३१ लाख ३३ हजार ९ सय ५८ र आ.व. २०७३/०७४ मा रु. ३२ लाख ६४ हजार ४ सय २५ खर्च भएको देखिन्छ । आ.व. २०७०/०७१ मा निर्माणाधीन डी ब्लकलाई पूर्णता दिन मुख्य पूर्वाधार विकास शीर्षकमा खर्च गरिएको हो । उपकरण खरीदमा आ.व. २०७१/०७२ देखि आ.व. २०७३/०७४ सम्म क्रमशः लगभग रु. ३२ लाख, साढे ४० र रु. १३ लाख ७१ हजार १ सय ९१ खर्च भएको देखिन्छ । पुस्तक खरीदतर्फ स्नातक तहको पाठ्यक्रम परिवर्तन भएको कारणले आ.व. २०७१/०७२ मा रु. ४ लाख ४२ हजार २४ खर्च भएको छ भने पछिल्ला वर्षहरूमा क्रमशः साढे ५ लाखको हाराहारीमा खर्च भएको छ । कार्यक्रम विस्तारतर्फ रु. १ लाख देखि २ लाखको हाराहारीमा खर्च भएको देखिन्छ ।

४.३ गत वर्षको लेखापरीक्षण अवलोकन, सुझाव तथा समस्या न्यूनीकरणका प्रयासहरू (Audit Observations, Recommendation and Steps Taken to Mitigate the Issues of last year)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसले तयार गरेका वित्तीय विवरणहरू लेखाका सर्वमान्य सिद्धान्त (Generally Accepted Accounting Principles) तथा प्रचलित कानून बमोजिम तयार गरे नगरेको सम्बन्धमा नेपाल लेखापरीक्षणमान (Nepal Standards on Auditing) बमोजिम लेखापरीक्षण गरी सो विवरणले क्याम्पसको आय-व्ययको सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गरे नगरेको सम्बन्धमा राय व्यक्त गर्ने उद्देश्यले गत आ.व. २०७१/०७२ को लेखापरीक्षण गर्न बि. आर. बि.एस. एण्ड एसोसिएट्सलाई लेखापरीक्षक मनोनयन गरिएको थियो ।

लेखापरीक्षण अवलोकन, प्रतिवेदनमा उठाइएका सुझावहरू र समस्याहरू न्यूनीकरणका लागि गरिएका प्रयासहरू तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छः

क्र.सं.	लेखापरीक्षण अवलोकन	सुझावहरू	न्यूनीकरणका प्रयासहरू
१.	स्थिर सम्पत्ति खरिदको लागि प्राप्त अनुदान आयको लेखांकन सम्बन्धमा: नेपाल लेखामान १० "Accounting for Government Grant" परिच्छेद २४ तथा प्रचलित लेखा पद्धती का अनुसार स्थिर सम्पत्ति खरिदको लागि प्राप्त अनुदान आयको लेखांकन सोहि अनुदान आयलाई कुल स्थिर सम्पत्तिको लागतबाट घटाई खूद रकम लाई मात्र स्थिर सम्पत्तिको लागतमा पुँजीकरण गर्नुपर्दछ । संस्थाद्वारा प्राप्त कूल अनुदान आयलाई आम्दानी बाँधी कुल रकमलाई स्थिर सम्पत्तिमा पुँजीकरण गरेको पाईयो ।	नेपाल लेखामान १० "Accounting for Government Grant" परिच्छेद २४ तथा प्रचलित लेखा पद्धती का अनुसार स्थिर सम्पत्ति खरिदको लागि प्राप्त अनुदान आयको लेखांकन सोहि अनुदान आयलाई कुल स्थिर सम्पत्तिको लागतबाट घटाई खूद रकमलाई मात्र स्थिर सम्पत्तिको लागतमा पुँजीकरण गर्नु हुन सुझाव दिइन्छ ।	आगामी आ.व. देखि स्थिर सम्पत्ति खरिदको लागि प्राप्त अनुदान आयको लेखांकन सोहि अनुदान आयलाई कुल स्थिर सम्पत्तिको लागतबाट घटाई खूद रकमलाई मात्र स्थिर सम्पत्तिको लागतमा पुँजीकरण गरिने छ ।
२.	स्थिर सम्पत्तिमा हास कट्टी सम्बन्धमा अवलोकन: संस्थाद्वारा अवलम्बन गरिएको हास कट्टी नीति प्रचलित लेखा पद्धतिअनुरूप नभएको पाईयो । हाल संस्थाद्वारा स्थिर सम्पत्तिको सुरु मौज्जात (Opening Balance) मा मात्र हास कट्टी गरिँदै आएको ५ र सो आ.व. भरिमा खरिद गरिएको स्थिर सम्पत्तिमा हास कट्टी गरिएको छैन । हास कट्टी गर्नुको औचित्य स्थिर सम्पत्तिको प्रयोगबाट सो स्थिर सम्पत्तिको मूल्यमा आउने कमिको कारण हो । कुनै आ.व. मा खरिद गरिएको स्थिर सम्पत्ति सो आ.व.मा पूर्ण अथवा आंशिक रूपमा प्रयोग हुने हुँदा हास कट्टी गर्नुपर्ने हुन्छ ।	संस्थालाई स्थिर सम्पत्तिमा नेपाल आयकर ऐन २०५८ अनुरूप स्थिर सम्पत्ति खरिद भएको समयावधीको आधारमा हास कट्टी गर्न अथवा अन्य प्रचलित पद्धति अनुरूप हास कट्टी गर्न सुझाव दिइन्छ ।	कुनै आ.व. मा खरिद गरिएको स्थिर सम्पत्ति सो आ.व.मा पूर्ण अथवा आंशिक रूपमा प्रयोग भएमा सो अवधीको पनि हास कट्टी गरिने छ ।
३.	कर्मचारी अवकाश कोष व्यवस्थापन सम्बन्धमा संस्थाद्वारा कर्मचारी अवकाश हुँदा गर्नुपर्ने भुक्तानीहरू अवकाश भुक्तानी अन्तर्गत पर्दछन् ।	कर्मचारी अवकाश हुँदा संस्थाद्वारा ठुलै रकम खर्चिनुपर्ने र यसले कर्मचारीको अवकाश भुक्तानीमा आयकरको दायित्व पनि सृजना गर्ने हुँदा	नेपाल सरकार तथा आ. रा. वि. द्वारा स्वीकृती प्राप्त अवकाश कोष व्यवस्थापन

<p>१. उपदान भुक्तानी २. औषधी उपचार भुक्तानी ३. संचित बिदा वापत भुक्तानी</p> <p>हाल संस्थाद्वारा अवकाश भुक्तानीको लागि कुनै पनि कोषको स्थापना तथा संचालन गरिएको पाइएन । संस्थाको वासलातमा सो प्रयोजनको लागि 'पेन्सन तथा औषधोपचार कोष' भएतापनि सो कोषको कुनै ठोस उपयोग भएको पाइएन ।</p>	<p>अवकाश भुक्तानीको सहि योजना तथा व्यवस्थापन गर्नुपर्ने कुरोलाई मध्यनजर गरि केहि योजनाहरु तल प्रस्तुत गरिएका छन् ।</p> <p>१. नेपाल सरकार तथा आ. रा. वि. द्वारा स्वीकृती प्राप्त अवकाश कोष व्यवस्थापन गर्ने संस्थामा अवकाश कोष स्थापना गर्ने :</p> <p>हाल विभिन्न बैंक तथा बित्तीय संस्थाले अवकाश भुक्तानी (उपदान कोष) व्यवस्थापन गर्ने कार्य गर्दै आएका छन् । यस्ता संस्थाहरु नेपाल सरकार तथा आ.रा.वि. द्वारा स्वीकृती प्राप्त भएकाले अवकाश भुक्तानी रकम मध्य रु. ५००,०००।०० अथवा भुक्तानीरकम को ५०% रकम (जुन बढी हुन्छ) आयकर छुट हुनका साथै करयोग्य रकममा ५% मात्र आयकर लाग्दछ । सो प्रयोजनका लागि संस्थाले आफ्नो वार्षिक बचत रकम बाट योजनाबद्ध रुपमा केहि रकम हरेक बर्ष अवकाश कोषमा जम्मा गर्ने । सो प्रयोजनका लागि संचालक समितिले बिनीयममा स्पष्ट व्यवस्था गर्नुपर्ने हुन्छ ।</p> <p>२. संस्थाले स्वयं अवकाश कोष व्यवस्थापन गर्ने : माथी दिइएको योजना बाहेक संस्थाले आफ्नो वार्षिक बचत रकम बाट योजनाबद्ध रुपमा केहि रकम हरेक बर्ष अवकाश कोषमा जम्मा गर्ने । सो प्रयोजनका लागि संचालक समितिले बिनीयममा स्पष्ट व्यवस्था गर्नुपर्ने हुन्छ । संस्थाले यस प्रयोजनको लागि मुद्दती खाता वा बचत खाता खोलेर रकम जम्मा गर्न सक्छ । यस व्यवस्था अन्तर्गत अवकाश भुक्तानीको कुल रकममा १५% आयकर लाग्ने हुन्छ ।</p>	<p>गर्ने संस्थामा अवकाश कोष स्थापना गरिने छ ।</p>
<p>४. कर्मचारी तथा अन्य पेशिक लामो समयदेखि फर्छ्युट नभएको सम्बन्धमा: संस्थाद्वारा विभिन्न प्रयोजनका लागि भुक्तानी गरिएका पेशिकहरु लामो समय देखि फर्छ्युट नभएको पाइयो ।</p>	<p>बारम्बार ताकेता गर्दा पनि फर्छ्युट नभएका कर्मचारी पेशिक कर्मचारीको मासिक तलबबाट काट्न सुझाव दिइन्छ । युथ टेक्नोलोजिष्टलाई भुक्तानी गरिएको, लामो समय देखि बिल प्राप्त नहुँदा फर्छ्युट हुन नसकेको पेशिक संचालक समितिको निर्णयद्वारा खर्च लेखांकन गर्न हुन सुझाव दिइन्छ ।</p>	<p>बारम्बार ताकेता गर्दा पनि फर्छ्युट नभएका कर्मचारी पेशिक कर्मचारीको मासिक तलबबाट काटिने छ ।</p>
<p>५. संस्थाको लेखाफाँटमा कर्मचारी अपुग भएको सम्बन्धमा: संस्थाको कारोबारको आयतन तथा कामको चापलाई हेर्दा हाल भएका २ जना कर्मचारी अपुग भएको महसुस भएको छ । कामको चापलाई सहि ढंगले व्यवस्थापन गर्नसक्ने मानव स्रोत नहुँदा गल्ती हुने प्रशस्त सम्भावना हुनुका साथै लेखा अध्यावधिक गर्नमा समस्या हुने हुन्छ ।</p>	<p>हाम्रो लेखापरीक्षणको क्रममा संस्थाको कारोबारको आयतन तथा कामको चापलाई मध्यनजर गरी कम्तीमा तल दिइएको संख्यामा मानवस्रोत आवश्यक छ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ● विद्यार्थीबाट शुल्क उठाउने तथा Billing Software मा Entry गर्न - २ जना ● Accounting Software मा Entry गर्न - १ जना ● तयार पारिएका भौचर Filing/ Indexing गर्न Peon - १ जना 	<p>कामको चापलाई सहि ढंगले व्यवस्थापन गर्नसक्ने मानव स्रोत नहुँदा गल्ती हुने प्रशस्त सम्भावना हुनुका साथै लेखा अध्यावधिक गर्नमा समस्या हुने भएकाले सुझाव अनुसार कर्मचारी थप गरिने छन ।</p>
<p>६. संस्थाको आर्थिक प्रशासन नियमावली संसोधन गर्नुपर्ने सम्बन्धमा: संस्थाद्वारा संचालनमा ल्याईएको आर्थिक प्रशासन नियमावली २०५९ हालको समयको माग अनुसार प्रयोग हुन व्यवहारिक नभएको पाइयो । संस्थाद्वारा संस्थाको आफ्नो आर्थिक प्रशासन नियमावली भएतापनि समय सापेक्ष नभएकाले धेरै सन्दर्भमा हाल त्रि.वि.वि. तथा नेपाल सरकारको ऐन तथा नियम पालना गरेको पाइयो । कतिपय सन्दर्भमा संचालक समितिको निर्णयअनुरूप नै कार्य गरेको पाइयो ।</p>	<p>संस्थाद्वारा संचालनमा ल्याईएको आर्थिक प्रशासन नियमावली २०५९ लाई समय सापेक्ष संसोधन गरि प्रयोगमा ल्याउन हुन सुझाव दिइन्छ । त्रि. वि. वि. तथा नेपाल सरकारको खरिद ऐन पालना गरेतापनि कस्ता र कुन मुद्दामा त्रि.वि.वि. तथा नेपाल सरकारको खरिद ऐन पालना गर्ने भन्ने बिषयमा आर्थिक प्रशासन नियमावलीमा स्पष्ट रुपमा व्यवस्था गर्न हुन सुझाव दिइन्छ । सो गरेमा संस्थाको दैनिक कार्य संचालन सहज हुनका साथै दुविधामुक्त हुन जान्छ ।</p>	<p>क्याम्पसको आर्थिक प्रशासन नियमावली २०५९ परिमार्जन गरि यसै आ.व. देखि लागु गरिने छ ।</p>
<p>७. करार सेवामा कर्मचारी नियुक्त गर्दा नियुक्ति पत्र नभएको सम्बन्धमा: नियमित बाहेक करार सेवामा नियुक्त गरिएका कुनै पनि कर्मचारीको नियुक्ति पत्र नभएकोले नियुक्तिको वैधानिकता</p>	<p>करार सेवामा कर्मचारी नियुक्त गर्दा नियुक्ति पत्र अनिवार्य रुपमा जारी गर्नहुन सुझाव दिइन्छ ।</p>	<p>नियमित बाहेक करार सेवामा नियुक्त गरिएका कर्मचारीको नियुक्ति पत्र दिएर मात्र काममा लगाइने</p>

	<p>माथी प्रश्न खडा भएको छ । कुनै पनि कर्मचारीको नियुक्ति गर्दा नियुक्ति पत्र जारी गरि सम्पूर्ण सर्त तथा बन्देजका साथै तलब सुविधाहरू सो नियुक्ति पत्रमै खोलनुपर्ने हुन्छ । नियुक्ति पत्रले नियुक्तिलाई वैधानिक बनाउनका साथै भविष्यमा कुनै विवाद सृजना भएमा सो हल गर्नमा मदत गर्दछ ।</p>		छ ।
८.	<p>कर्मचारीको अतिरिक्त भत्ता त्रि.वि.वि. आर्थिक व्यवस्थापन तथा खरिद नियम अनुसार नभएको सम्बन्धमा: त्रि.वि.वि. आर्थिक व्यवस्थापन तथा खरिद नियम २०५०, परिच्छेद २६, नियम १७(३) अनुसार 'महिनामा बढी समय जतिसुकै घन्टा काम गरिएको भए तापनि बढी समय भत्ता पाउन ग्राह्य कर्मचारीको खाईपाई आएको मासिक तलबको साठी प्रतिशतभन्दा (६०%) बढी अतिरिक्त भत्ता कुनै महिनामा हुन सक्ने छैन ।'</p>	<p>अतिरिक्त भत्ताको रकम ठुलो हुनुले कर्मचारीले बहन गरिरहेको अतिरिक्त कक्षाको भार पनि अत्यन्तै धेरै छ भन्ने बुझिन्छ । यस स्थितिबाट सृजना हुने अतिरिक्त कक्षाको भारले कर्मचारीको अध्यापन क्षमता तथा गुणस्तरमा पनि प्रश्न उठाउँछ । त्यसकारण अध्यापनको गुणस्तर तथा विद्यार्थीको भविष्यसंग पनि जोडिएको हुँदा त्रि.वि.वि. को नियम पालना गर्न हुन सुझाव दिइन्छ ।</p>	
९.	<p>संस्थाको वार्षिक साधारण सभा नियमित नभएको सम्बन्धमा: संस्थाको विधान २०३७ को परिच्छेद २ ले वार्षिक साधारणसभा सम्बन्धि स्पष्ट व्यवस्था गरि सामान्यतया: बर्षको १ पटक साधारण सभा गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेतापनि सो अनुरूप साधारणसभा नभएको पाईयो ।</p>	<p>संस्थाको वार्षिक समिक्षा, लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर कारवाही तथा अन्य बिषयमा छलफलका निमित्त वार्षिक साधारणसभा अत्यन्तै आवश्यक भएको हुँदा वार्षिक साधारणसभा नियमित रूपमा गर्न हुन सुझाव दिइन्छ ।</p>	
१०.	<p>संस्थाको स्थिर सम्पत्तिमा भएको जग्गाको पुर्नमुल्यांकन गर्नुपर्ने सम्बन्धमा: हाल संस्थाको वासलातमा संस्थाको स्वामित्वमा रहेको जग्गाको मुल्य रु.९४,५०,०००/- छ । सो मुल्य विगत १५ बर्षभन्दा अधिको मुल्यमा आधारित छ । हाल सम्म संस्थाको स्वामित्वमा रहेको जग्गाको मुल्य पुर्नमुल्यांकन गरिएको छैन । संस्थाको वासलातले संस्थाको स्वामित्वमा रहेको सम्पूर्ण सम्पत्ति तथा संस्थाले तिनुपर्ने दायित्व र कोषको सहि चित्रण गर्नुपर्दछ । हाल संस्थाको वासलातमा संस्थाको स्वामित्वमा रहेको जग्गाको सो मुल्य विगत १५ बर्षभन्दा अधिको मुल्यमा भएकाले संस्थाको वासलातले सो सम्पत्तिको सहि चित्रण गरेको कुरामा विश्वस्त हुने पर्याप्त आधार छैन । जग्गा मुल्यमा हास हुने सम्पत्ति नभई मुल्य बढ्ने सम्पत्ति भएकाले स्थिति हेरी समयको अन्तरालमा पुर्नमुल्यांकन गर्न आवश्यक छ ।</p>	<p>संस्थाको स्वामित्वमा रहेको जग्गालाई मान्यता प्राप्त इन्जिनियरबाट पुर्नमुल्यांकन गराई मुल्यमा आएको बढोत्तरीलाई संस्थाको 'पुजीकोष' अर्न्तगत 'जग्गा पुर्नमुल्यांकन कोष' मा जम्मा गर्नहुन सुझाव दिइन्छ ।</p>	
११.	<p>संस्थाको स्थिर सम्पत्तिको संकेतीकरण (Coding) नभएको सम्बन्धमा: स्थिर सम्पत्तिको सहि नियन्त्रका निमित्त हरेक स्थिर सम्पत्तिलाई भिन्न भिन्न संकेतले संकेतीकरण गर्न अत्यावश्यक हुन्छ । सो गर्दा भौतिक परीक्षण सहज हुनुका साथै चाहेको बखत अवलोकन गर्न पनि सजिलो हुन्छ र स्थिर सम्पत्ति हराउँदा, चोरी हुँदा तुरुन्तै थाहा हुन्छ ।</p>	<p>संस्थाको स्थिर सम्पत्तिको संकेतीकरण (Coding) गर्न हुन सुझाव दिइन्छ ।</p>	
१२.	<p>लेखा व्यवस्था तथा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीमा भएका त्रुटिहरू सम्बन्धमा:संस्थाद्वारा लेखा व्यवस्था मा भएका विभिन्न त्रुटिहरू, नेपाल लेखामान (NAS) तथा लेखाको सर्वमान्य सिद्धान्त (GAAP) पालना नगरिएका मुद्दाहरू तल दिइएका छन ।</p>		
	<p>● भवन निर्माण तथा भवन मर्मत खर्च</p>	<p>लेखाको सर्वमान्य सिद्धान्तका अनुसार खर्चको प्रकृति हेरि सो खर्चलाई स्थिर सम्पत्तिमा पुंजीकृत (Capitalize) गर्नुपर्दछ वा आय व्यय विवरणमा खर्च लेख्नु पर्दछ । यदि खर्चले संस्थालाई १ बर्ष भन्दा बढी समय सम्म लाभ दिन्छ वा कुनै स्थिर सम्पत्तिको साविक भन्दा क्षमता बढाउछ भने सो खर्चलाई स्थिर सम्पत्तिमा पुंजीकृत गर्नुपर्दछ र वार्षिक रूपमा हास कट्टा गर्नु पर्दछ । यदि खर्चले दिने लाभ १ आ.व.मै सीमित छ भने सो खर्चलाई आय व्यय विवरणमा खर्च लेख्नु पर्दछ । यस</p>	

	सन्दर्भमा संस्थाद्वारा गरिएका कैयौं खर्च जस्तै कार्यालय फर्निचर मर्मत, भवन मर्मत, ज्याला खर्च आदिलाई स्थिर सम्पत्तिमा पुंजीकृत गरिएको पाइयो ।
● शुल्क आम्दानी तथा केहि खर्चहरू	लेखाको सर्वमान्य सिद्धान्तका अनुसार आम्दानी तथा खर्चको विवरण नगद आधार (Cash Basis) मा नराखी प्रोदभावी आधारमा (Accrual Basis) मा राख्नु पर्दछ । सो गर्दा संस्थाको आम्दानी तथा खर्चको सहि चित्रण हुन्छ । संस्थाले आफ्नो सम्पूर्ण शुल्क आम्दानी नगद आधार (Cash Basis) मा राखेको पाइयो । यसका साथै आषाढ मसान्तमा व्यवस्था गर्नुपर्ने खर्च जस्तै टेलिफोन बिल, बिजुली बिल आदिको खर्च व्यवस्था आषाढ मसान्तमा नगरी भुक्तानी हुँदा मात्र खर्च लेखांकन गरेको पाइयो ।
● चेक भुक्तानी गर्दा	संस्थाले कुनै पनि भुक्तानी गर्दा चेकबाट भुक्तानी गरिएको छ भने भुक्तानी भौचर संग चेकको फोटोकपी राख्ने प्रचलन नभएको पाइयो । भुक्तानी भौचरसंग चेकको फोटोकपी राख्ने प्रचलन यथासिघ्र सुरु गर्न सुझाव दिइन्छ ।
● बिल भुक्तानी गर्दा	भुक्तानी भईसकेको बिल तथा भरपाईमा “PAID” लेखेको छाप (STAMP) लगाउन हुन सुझाव दिइन्छ । सो गर्दा कुनै बिल भुक्तिकएर दोहोरो भुक्तानी हुने सम्भावना रहन्न ।
● बैंक हिसाव मिलान विवरण (Bank Reconciliation Statement) नभएको	संस्थाले कुनै पनि बैंकको बैंक हिसाव मिलान विवरण” नबनाएको पाइयो जसले गर्दा संस्थाको कृषी विकास बैंक खाता नं ९०१४” को लेखा कितावमा भएको मौज्जात रकम र वास्तविक मौज्जात रकममा फरक देखियो । कृषी विकास बैंक खाता नं ९०१४ को लेखा कितावमा मौज्जात रकम रु.४१७,४०७ छ भने बैंकमा वास्तविक मौज्जात रु. २९९,०३५ रहेको छ ।
● रु. ५,००० रुपैयाँभन्दा बढीको कर लाग्ने वस्तु खरिद गर्दा वा सेवा प्राप्त गर्दा	मुल्य अभिवृद्धि कर ऐन २०५८ नियम ५६ का अनुसार नेपालभित्र आपूर्ति हुने वस्तु वा सेवाको सम्बन्धमा: नेपाल सरकार वा नेपाल सरकारको स्वामित्व भएको संघ, संस्था वा कार्यालय वा संबैधानिक निकायले नेपाल अधिराज्यभित्र एकपटकमा पाच हजार रुपैयाँभन्दा बढीको कर लाग्ने वस्तु खरिद गर्दा वा सेवा प्राप्त गर्दा दर्ता भएको व्यक्तिसाग मात्र गर्नुपर्नेछ ।
● सरकारी राजश्व लाग्ने गिटी, बालुवा खरिद गर्दा	संस्थाले गिटी तथा बालुवा खरिद गर्दा भुक्तानी भर्पाई मात्र बनाउने गरेको पाइयो । सो का साथै बिक्रेतासंग सरकारी राजश्व भुक्तानी भौचर पनि माग्दा बिक्रेताले बिक्री गरेको गिटी तथा बालुवा गैरकानुनी रूपमा चोरेर ल्याइएको वा कानुनी रूपमा खरिद गरेर ल्याइएको यकिन हुन्छ ।

५. सामाजिक प्रगति (Social Progress)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पस समुदायमा आधारित क्याम्पस भएकोले क्याम्पसको प्रगतिको मुख्य पक्ष भनेको सामुदायिक सम्बन्ध हो । कैलाली बहुमुखी क्याम्पसमा सामाजिक संलग्नता अभिवृद्धिका लागि निम्न गतिविधिहरू गरिदै आएका छन् :

- समाजमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने नागरिक समाज, उद्योगी, व्यवसायी, कानून व्यवसायी, समाजसेवी र राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरूलाई कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको सञ्चालक समितिमा समावेश गर्ने,
- उद्योगी व्यवसायी तथा समाजसेवीबाट क्याम्पसको भौतिक पूर्वाधारको लागि आर्थिक स्रोत जुटाउन आग्रह गर्ने,
- स्थानीय निकाय तथा सरकारी र गैरसरकारी संस्थाहरूबीच सहकार्य गर्ने,
- विद्यार्थी युनियनका अध्यक्षलाई क्याम्पस सञ्चालक समितिमा पदेन सहभागी गराउने,
- सामुदायिक गतिविधिहरूमा प्राध्यापक, कर्मचारी एवम् विद्यार्थीहरूको सहभागिता रहने,
- कैलाली बहुमुखी क्याम्पसका भूतपूर्व विद्यार्थीहरूलाई संगठित गरी क्याम्पसको समग्र विकासमा सहभागी गराउने ।

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको असल सामाजिक सम्बन्धको कारणले विगतका वर्षहरूमा खानेपानी व्यवस्थापनको लागि स्थानीय उद्योगपतिबाट करीव रु.१५ लाख सहयोग प्राप्त भएको थियो । त्यसैगरी सांसद विकास कोषबाट एफ.एम.रेडियो स्थापनार्थ रु.१० लाख आर्थिक सहयोग प्राप्त भएको थियो भने आगामी आर्थिक वर्षमा बहुउद्देश्यीय परीक्षा तथा सभा हल निर्माणको लागि रु.५० लाख प्रदान गर्ने प्रतिवद्धता प्राप्त भएको छ ।

आगामी वर्षहरूमा सामाजिक सम्बन्धलाई अझै विस्तार गर्न तपसिल बमोजिमका क्रियाकलापहरू गर्ने क्याम्पसको योजना रहेको छ :

- क्याम्पसमा समुदाय संलग्न तथा सेवा केन्द्र स्थापना गर्ने ,
- सामाजिक संलग्नताका क्षेत्रहरू पहिचान गरी साभ्केदारीमा वृद्धि गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिने,
- सामाजिक गतिविधिहरूमा मद्दत पुग्ने ‘आउट रिच’ कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने,
- प्राध्यापक तथा विद्यार्थीहरूको स्वयमसेवी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- छात्रवृत्ति तथा पदकका लागि व्यक्ति तथा संस्थाहरूसंग समन्वय गर्ने,
- क्याम्पसको विकासको लागि पूर्व विद्यार्थी संगठनलाई सक्रियता प्रदान गर्ने ।

सामाजिक सम्बन्ध विस्तारका लागि तर्जुमा गरिएको कार्य योजना अनुसूची १ (Appendix – 2) मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

६.समस्या तथा चुनौतीहरू (Issues and Challenges)

६.१ समस्या तथा चुनौतीहरू (Issues and Challenges)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पस देशकै अग्रणी शैक्षिक संस्थाको रूपमा विकसित भइरहेको भएता पनि यसका केही विद्यमान समस्या तथा चुनौतीहरू निम्नानुसार छन् :

- भौतिक पूर्वाधार तथा उपकरणहरूको अपर्याप्तता : विद्यार्थीहरूको बढ्दो चाप र माग अनुसार कक्षाहरू सञ्चालन गर्नका लागि उपलब्ध पूर्वाधार तथा उपकरणहरू अपर्याप्त छन् । कक्षा कोठा, कम्प्युटर ल्याब, विज्ञान प्रयोगशाला, ओभरहेड प्रोजेक्टर जस्ता उपकरणहरू कम पर्न गएको महसूस हुन्छ ।
- प्राविधिक विषय सञ्चालन गर्न नीतिगत समस्या : त्रिभुवन विश्वविद्यालयले प्राविधिक विषय जस्तै: इन्जिनियरिङ, कृषि, नर्सिङ इत्यादि सञ्चालन गर्न अनुमति नदिइरहेकोले गर्दा पूर्णरूपमा गैर प्राविधिक विषयमै निर्भर रहनुपर्ने बाध्यता देखिन्छ ।
- अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध विस्तारमा समस्या : यस क्याम्पसले विदेशका कलेज वा विश्वविद्यालयसंग भगिनी सम्बन्ध कायम गर्न र विद्यार्थी तथा प्राध्यापकको आदानप्रदान मार्फत आफ्ना प्राज्ञिक गतिविधिहरू विकसित गर्न कठिनाई भइरहेको छ ।
- अन्तर्राष्ट्रिय स्तरको अध्ययन तथा अवलोकनको अभाव : प्राध्यापकहरू व्यस्त रहनुपर्ने हुँदा र कलेजको समय तालिका तथा खर्च व्यवस्थापनका कारणले अन्तर्राष्ट्रिय स्तरका अध्ययन, अवलोकनको कम भएको छ ।
- उच्च शिक्षक विद्यार्थी अनुपात : सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रका प्रायः सबै जिल्लाबाट विद्यार्थीहरूको ठूलो चाप भएका कारण सीमित प्राध्यापक तथा भौतिक पूर्वाधारहरूले उक्त चापलाई धान्नु परेको छ ।
- त्रि.वि.का. बाषिक परीक्षा सञ्चालनका कारण नियमित पठनपाठनमा अवरोध : त्रिभुवन विश्वविद्यालयद्वारा पटक पटक सञ्चालन गरिने विभिन्न तहको बाषिक परीक्षाका कारण नियमित कक्षाहरू सञ्चालनमा अवरोध हुने गरेको छ ।
- अद्यावधिक र समसामयिक विधान तथा नीतिनियमहरूको अभाव : यस क्याम्पसको विधान परिमार्जन गर्न विभिन्न प्राविधिक र कानूनी समस्या रहेका छन् ।
- विद्यार्थी उत्तीर्ण दरमा उल्लेख्य सुधार हुन नसकेको : विभिन्न कारणले हरेक वर्ष अनुत्तीर्ण हुने विद्यार्थीहरूको संख्या न्यून गर्न कठिनाई भइरहेको छ ।
- +२ कार्यक्रमको व्यवस्थापन नीतिगत समस्या : यस क्याम्पसद्वारा सञ्चालित +२ कार्यक्रमका लागि अलग्गै व्यवस्थापन गर्नुपर्ने तर विभिन्न व्यवहारिक र नीतिगत समस्याले गर्दा सो हुन सकिरहेको छैन ।

६.२ समस्या तथा चुनौतीहरू न्यूनीकरणका उपायहरू

(Mitigation Measures Taken to Address the Issues and Meet the Challenges)

यस क्याम्पसको ५ (पाँच) वर्षे रणनीतिक योजना तर्जुमा भई लागू भएको छ । यो योजनामा यस क्याम्पसका भौतिक पूर्वाधार तथा विषय व्यवस्थापनका विभिन्न उपायहरू अबलम्बन गरिएका छन् :

- सरकारी लगानी भित्र्याउने प्रयास भइरहेको छ । यस क्याम्पसलाई सुदूरपश्चिमाञ्चल विश्वविद्यालयको आंगिक क्याम्पस बनाउने वा अलग्गै विश्वविद्यालय बनाउने भन्ने बारेमा सम्बन्धित निकायसंग बहस तथा छलफल भइरहेको र विश्वविद्यालयको आंगिक क्याम्पस बनाउन पर्याप्त पहल भइरहेको छ । यसबाट प्राविधिक विषय तथा सरकारी लगानी भित्र्याउन सहज हुने देखिन्छ ।
- प्राज्ञिक स्वायत्तता प्राप्त गरी बजारको माग अनुसारका विषयहरू थप्ने प्रयास भइरहेको छ । यस अन्तर्गत एम.बि.ए. (उद्यमशिलता) को भर्ना शुरू भैसकेको छ । यस्तै अरु विषयहरू थप गर्नका लागि प्रक्रिया जारी रहेको छ ।
- त्रि.वि.का. बाषिक परीक्षा सञ्चालन गर्न मेगा हल बनाई नियमित कक्षाकोठा भन्दा अलग्गै परीक्षा सञ्चालन गर्ने योजना अन्तर्गत सांसद विकास कोषबाट रु.५०,००,०००/- (पचास लाख) प्रदान गर्ने प्रतिवद्धता समेत प्राप्त भैसकेको छ ।
- विद्यार्थी उत्तीर्ण दर बढाउन आन्तरिक मूल्याङ्कन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउनुका साथै अतिरिक्त कक्षाहरूको सञ्चालन समेत भइरहेको छ । क्याम्पसले पठनपाठनलाई व्यवस्थित बनाउन शैक्षिक क्यालेण्डर बनाई लागू गरिरहेको छ ।
- यस क्याम्पसको विधान अद्यावधिक गर्न र आवश्यक परिमार्जन गर्न क्याम्पस व्यवस्थापन समिति, प्राध्यापक संघ तथा क्याम्पस प्रशासन, क्याम्पसमा क्रियाशील विभिन्न विद्यार्थी संघ संगठनहरू र नागरिक समाजका बीच पर्याप्त छलफल भई सो को ड्राफ्ट (मस्यौदा) बनिसकेको र त्यो पारित हुने चरणमा रहेको छ ।
- +२ कार्यक्रमलाई व्यवस्थापन गर्न नेपाल सरकारले निकट भविष्यमै १०+२ कार्यक्रमहरूलाई फेज आउट गर्ने नीति लिए अनुरूप सो को व्यवस्थापन गर्न यस क्याम्पसले निकट भविष्यमै उचित निर्णय लिनका लागि छलफल तथा परामर्श जारी राखेको छ ।

६.३ समस्या तथा चुनौतीहरू सम्बोधन गर्ने योजना (Plan for Addressing the Issues and Challenges)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसले आगामी ५ (पाँच) वर्षको लागि तयार गरेको रणनीतिक विकास योजना समेतलाई सम्बोधन हुने गरी आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ लागि निम्न अनुसारका नीति तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गरेको छ :

१. भौतिक पूर्वाधार विकास (Physical Infrastructure Development)

- विश्वविद्यालय अनुदान आयोगको स्रोत परिचालन कोष तथा क्याम्पसको आन्तरिक स्रोतबाट पुस्तकालय भवन माथि प्रशासनिक कार्यको लागि पहिलो तला र MBA-E कार्यक्रमको लागि दोश्रो तला थपको कार्य सम्पन्न गरिने छ ।
- विद्यार्थीहरूको आवश्यकता र पाठ्यक्रमलाई मध्यनजर गर्दै यस आर्थिक वर्षमा विभिन्न तह र संकायमा आवश्यकता अनुसार स्वदेशी तथा विदेशी प्रकाशनका पाठ्यपुस्तकहरू खरिद गरिने छन् ।
- एम.बि.ए.ई. र प्रस्तावित बि.एस.डब्ल्यू. तथा सि.एस.आई.टी. कार्यक्रमको लागि आवश्यकता अनुसार फर्निचर तथा पठनपाठनलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक उपकरणहरू खरिद गरिने छन् ।
- E-Library लाई व्यवस्थित गरी सञ्चालनमा ल्याउन आवश्यकता अनुसार कम्प्युटर तथा अन्य उपकरणहरूको

व्यवस्था गरिने छ ।

- विज्ञान प्रयोगशालाको लागि आवश्यक प्रयोगात्मक सामानहरू खरिदमा यस वर्ष पनि निरन्तरता दिइने छ ।
- पुस्तकालयलाई व्यवस्थित गर्न काउन्टर निर्माण तथा अध्ययन कक्ष सम्पन्न गर्नुपर्ने भएकोले उक्त कार्यलाई यस वर्ष सम्पन्न गरिने छ ।
- क्याम्पसका तीनवटै भवनलाई पायक पर्ने गरि एक चौकिदार क्वार्टरको निर्माण गरिने छ ।
- Hotel Management का लागि आवश्यक प्रयोगशाला निर्माण कार्यको सुरुवात गरिने छ ।
- पार्क निर्माण, चमेना गृहको विस्तार, पर्खाल निर्माण र एफ.एम. प्रशारणलाई बृद्धि गर्ने कार्य गरिने छ ।
- क्याम्पसको खेलकूद मैदानमा मञ्च निर्माण तथा खेल मैदानको नदी किनारामा तटबन्धनको कार्य सम्पन्न गरिने छ ।
- D Block को सिढीमा मार्बल तथा रेलिङ्ग जडान र रंगरोगनको साथै आवश्यकता अनुसार अन्य भवनहरूमा रंगरोगन कार्य सम्पन्न गरिने छ ।
- क्याम्पसको खेलकूद मैदानमा बास्केटबल कोर्ट तथा साईकल स्टेण्डको निर्माण गरिने छ ।
- संसद विकास कोषबाट निर्माणाधीन परीक्षाहलको कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- आवश्यकता अनुसार डिजिटल Class Room को निर्माण गरि उक्त कक्षाकोठाहरूमा AC जडान गरिने छ ।
- क्याम्पसको पर्यावरणलाई स्वच्छ राख्नको लागि वृक्षारोपणको कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- Block D देखि उत्तर पुर्वि सिमानाको पुलसम्म काँडेतार लगाई क्याम्पसको सिमाना व्यवस्थित गरिने छ ।

२. प्राज्ञिक उत्कृष्टताको लागि संस्थागत क्षमता तथा निकाय विकास

(Institutional Capacity and Faculty Development for Academic Excellence)

- कैलाली बहुमुखी क्याम्पसले गुणस्तर सुनिश्चितता तथा प्रत्यायन प्रमाणपत्र प्राप्त गरेको समयावधि पूरा भैसकेकोले पुनः प्रत्यायनको लागि SSR तयारभई विश्वविद्यालयमा पेश भएको र यसै वर्ष पुनः प्रत्यायनीकरण (Re-accreditation) को लागि PRT visit लगायतका आवश्यक कार्यहरू गरिने छन् ।
- क्याम्पसको गुर्योजना र आर्थिक तथा प्रशासनिक विनियमलाई अद्यावधिक गरिने छ ।
- प्राज्ञिक विभागहरूलाई शैक्षिक कार्यतालिका, विभागीय अनुसन्धान तथा प्रकाशन र विद्यार्थीहरूलाई अनुसन्धानमूलक कार्यमा सहभागी गराउनमा विभागीय प्रमुखहरूलाई अभिप्रेरित गरिने छ ।
- विश्वविद्यालय अनुदान आयोग उच्च शिक्षा सुधार परियोजना अन्तर्गत प्राध्यापकहरूको स्तर उन्नतिका लागि विभिन्न अनुसन्धानात्मक क्रियाकलापलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- प्राध्यापकहरूको शैक्षिक योग्यता र क्षमता र अभिवृद्धि गर्न विद्यार्थीहरूको पठनपाठनलाई अवरोध नहुने गरी आवश्यकता अनुसार प्राध्यापकहरूलाई MPhil, PhD र अन्य अनुसन्धानमूलक कार्य गर्न सहयोग गरिने छ ।
- विद्यार्थीहरूको उत्तीर्ण प्रतिशतमा वृद्धि गर्नको लागि पठनपाठनको कार्यलाई समयमै सम्पन्न गर्न लगाउने र पटक-पटक त्रि.वि. को परीक्षा सञ्चालनको कारण समयमै विद्यार्थीहरूको पठनपाठन समाप्त नहुने भएकोले सो कार्यलाई न्यूनिकरण गर्न सार्वजनिक विदा तथा शनिबार समेत अतिरिक्त समयमा कक्षा सञ्चालन गरी सो समस्या समाधान गर्ने र साथै अति कमजोर विद्यार्थीहरूका लागि विशेष समयमा कक्षा सञ्चालन गरी पठनपाठनको कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- क्याम्पसको शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्ने गरी अध्यापन शुरू भएको तीन महिना भित्र ल्यागत परीक्षा लिने र यसमा देखिएका कमी कमजोरीहरूलाई सुधार गरि विद्यार्थीहरूको उत्तीर्ण प्रतिशतमा वृद्धि गर्ने उद्देश्यले सञ्चालनमा आएको आन्तरिक परीक्षालाई व्यवस्थित गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- प्रत्येक संकाय र तहमा विद्यार्थीहरूको दैनिक हाजिरीलाई व्यवस्थित गर्न लगाइने छ ।
- नयाँ भर्ना हुने विद्यार्थीहरूलाई क्याम्पसको शैक्षिक क्यालेण्डर अनुसार प्रवेश परीक्षामा सहभागी गराई यथासिद्ध भर्ना गर्न लगाउने र समयमै कक्षा सञ्चालन गरी पठनपाठनलाई व्यवस्थित गर्न लगाइने छ ।
- गुणस्तर सुधारको लागि अतिथि प्राध्यापक आमन्त्रण गरि पठनपाठनको व्यवस्था गर्ने कार्यलाई विशेष प्राथमिकतामा राखिएको छ ।
- प्राध्यापक तथा कर्मचारीहरूलाई विभिन्न विश्वविद्यालय तथा उच्च शैक्षिक संस्थाहरूको अवलोकन भ्रमण गराइने छ ।
- Multi-media Projector बाट कक्षा सञ्चालन गर्न आवश्यक प्रोजेक्टर र अन्य विद्युतीय उपकरणहरू खरिद गरि जडान गरिने छ ।
- प्रशासनिक कार्यलाई छिटो छरितो तथा सर्वसुलभ बनाउन Computer Software लाई व्यवस्थित गरिने छ ।

३. प्राज्ञिक स्वायत्तता र कार्यक्रम विस्तार (Academic Autonomy and Program Extension)

- त्रिभुवन विश्वविद्यालयको प्राज्ञिक स्वायत्तता सम्बन्धी नयाँ प्रावधान अनुसार व्यवस्थापन संकायतर्फ स्नातकोत्तर तहमा (MBA) को पाठ्यक्रम तर्जुमा गरी सम्बन्धित निकायबाट कार्यक्रमको अनुमति प्राप्त भई सञ्चालनमा आइसकेकोले उक्त कार्यक्रमको परीक्षा सञ्चालन अनुमतिको लागि आवश्यक पूर्वाधार तयार गरिने छ ।
- समय अनुकूलको प्राविधिक शिक्षाको मागलाई मध्यनजर गर्दै यस क्याम्पसले चालु आर्थिक वर्षदेखि होटेल व्यवस्थापन, नर्सिङ, कृषि विज्ञान र कम्प्युटर सूचना प्रणालीमा (CSIT) स्नातक तहका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नको लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिने छ ।
- क्याम्पसको बाह्य सम्बन्ध विस्तार गर्नको लागि स्वदेशी तथा विदेशी अनुसन्धान केन्द्र र विश्वविद्यालयसंग सहकार्य

गरिने छ ।

४. विद्यार्थी कल्याण र अतिरिक्त क्रियाकलाप (Student Welfare and Extra Activities)

- विद्यार्थीहरूको उत्तीर्ण प्रतिशतमा वृद्धि गर्न प्रत्येक संकायका विभागीय प्रमुख र विद्यार्थीहरूसँग समयसमयमा छलफल तथा परामर्श गरी आवश्यकता अनुसार पठनपाठन कार्यलाई व्यवस्थित गरिने छ ।
- मासिक रूपमा विद्यार्थीहरूसँग पठनपाठन र क्याम्पसका अन्य शैक्षिक गतिविधि सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरी विद्यार्थीहरूबाट प्राप्त हुने सुझाव तथा उचित गुनासाहरूलाई लागु तथा समाधान गरिने छ ।
- यस क्याम्पसमा अध्ययनरत गरीव तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरूलाई बढी भन्दा बढी छात्रवृत्तिमा सहभागी गराउन छात्रवृत्ति छनोट प्रकृतिलाई व्यवस्थित गर्न पहल गरिने छ ।
- विद्यार्थी वित्तीय कोष लगायत अन्य निकायहरूले प्रदान गर्ने छात्रवृत्तिमा क्याम्पसमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई सहभागी गराउने प्रयत्न गरिने छ ।
- क्याम्पसको सर्वाङ्गीण विकासको लागि भूतपूर्व विद्यार्थी संगठनलाई सक्रियता बढाउन पहल गरिने छ ।
- रोजगारीमूलक एवम् प्रतिस्पर्धात्मक परीक्षाहरूमा विद्यार्थीहरूलाई सहभागी गराउन अभिमूखीकरण तथा परामर्शसम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छन् ।
- शैक्षिक रूपमा पछाडि परेका समुदायका विद्यार्थीहरूको लागि कम्प्युटर, अंग्रेजी, गणित जस्ता अनिवार्य विषयहरूको अतिरिक्त पठनपाठनको प्रबन्ध गरिने छ ।
- न्यूनतम शुल्कमा क्याम्पसको कम्प्युटर ल्याबको क्षमता अनुसार इच्छुक विद्यार्थीहरूलाई कम्प्युटर प्रशिक्षण प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिने छ ।
- सामुदायिक सम्बन्ध विस्तार गर्ने कार्यमा विद्यार्थीहरूलाई सहभागी गराइनेछ ।
- सीप विकासको लागि अंग्रेजी भाषा, सूचना प्रविधि र नेतृत्व विकास सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छन् ।

५. वित्तीय स्रोत विकास तथा व्यवस्थापन (Financial Resource Development and Management)

- क्याम्पसको कोषलाई प्रभावकारी तरिकाले परिचालन गर्न हालसम्म पूँजीकोषमा एकीकृत रूपमा समावेश गरिएको रकमबाट गत बर्षको अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा समेत प्रस्तुत हुने गरी तपसिल बमोजिमको रकम हुने गरी छुट्टाछुट्टै कोषहरू सृजना गरिने छन् ।

कोष	रकम रु.
१) उपदान तथा औषधि उपचार कोष	५,००,००,०००-
२) छात्रवृत्ति कोष	२,१०,००,०००-
३) पुस्तकालय विकास कोष	१,००,००,०००-
४) भवन निर्माण कोष	३,००,००,०००-

- विभिन्न कोषमा उपलब्ध भएको रकमलाई मुद्दती खाता, सरकारी ऋणपत्र, सामुहिक लगानी कोष आदिमा लगानी गरी आयआर्जन वृद्धि गर्नको लागि सञ्चालक समितिलाई परामर्श दिन सञ्चालक समितिका कोषाध्यक्षको संयोजकत्वमा दुई जना सदस्य रहने गरी एक कोष व्यवस्थापन उपसमिति गठन गरिने छ ।
- विभिन्न व्यक्ति तथा संस्थाहरूबाट क्याम्पसको विकासको लागि आर्थिक तथा अन्य सहयोगका लागि पहल गरिने छ ।
- स्नातक तहमा विद्यार्थीहरूको भर्ना संख्यामा वृद्धि गर्नको लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।
- स्थायी प्राध्यापक तथा कर्मचारीहरूको २ (दुई) महिनाको तलब बराबरको रकम उपदान तथा औषधि उपचार कोषमा जम्मा गर्दै जाने व्यवस्था अनुरूप यसबर्ष पनि उक्त कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।

६. संस्थागत सुशासन तथा क्याम्पस समुदाय सम्बन्ध

(Institutional Governance and Campus Community Relationship)

- प्रत्येक आर्थिक बर्ष समाप्त भएको ६ महिना भित्र गत बर्षको आर्थिक र प्राज्ञिक गतिविधिहरू समावेश गरी आर्थिक प्रतिवेदन तयार पारी सार्वजनिक गर्ने कार्य गरिने छ । क्याम्पसको आर्थिक प्रतिवेदनलाई क्याम्पसको वेबसाइटमा राखिने छ ।
- क्याम्पसको विधान अद्यावधिक गरी सो अनुसार क्याम्पस सभा तथा सञ्चालक समितिको गठन गरिने छ ।
- क्याम्पसको आर्थिक प्रशासन सम्बन्धी नियमावलीमा समयसापेक्ष रूपमा परिमार्जन गरी लागु गरिने छ ।
- छात्रवृत्ति सम्बन्धी विनियम अद्यावधिक गरी लागु गरिने छ ।
- अधिक जनसंख्या र उच्च आर्थिक गतिविधि भएको सुदूरपश्चिमकै महत्वपूर्ण कैलाली जिल्लामा हालसम्म सरकारी स्तरबाट एउटा पनि क्याम्पस सञ्चालन नभएको तथा यस क्षेत्रका विपन्न समुदायका विद्यार्थीहरूलाई न्यूनतम शुल्कमा उच्च शिक्षा प्रदान गर्नमा विगत ३७ बर्ष देखि उल्लेखनीय योगदान निर्वाह गर्दै आएको यस कैलाली बहुमुखी क्याम्पसलाई सरकारीकरण गर्नको लागि पहल गरिने छ ।
- विभिन्न व्यक्ति तथा संस्थाहरूलाई क्याम्पस सञ्चालनमा सहयोग गर्न र क्याम्पसको तर्फबाट प्राध्यापक तथा कर्मचारी र विद्यार्थीहरूलाई सामुदायिक विकास एवम् सचेतना कार्यमा सहभागी गराउन पहल गरिने छ ।

६.४ वार्षिक कार्ययोजना तथा बजेट (Annual Work Plan and Budget)

सुदूरपश्चिमकै अग्रणी सामुदायिक शैक्षिक संस्थाको रूपमा स्थापित यस कैलाली बहुमुखी क्याम्पसले शैक्षिक उन्नयनमा विविध चुनौतीहरू पार गर्दै आफ्नो स्थापनाको ३८ औं वर्षमा प्रवेश गरेको छ । देशभरीकै सामुदायिक क्याम्पसहरूमा अग्रस्थान हाँसिल

गर्न सफल क्याम्पस पुनःआगामी ५ वर्षका लागि विश्वविद्यालयको उच्च शिक्षा सुधार परियोजना अर्न्तर्गत छनोट भएको अवस्थामा माग अनुसारको शिक्षा समाजलाई दिन आवश्यक हुन्छ । वर्तमान अवस्थाको माग नै रोजगारमूलक शिक्षा भएकोले अब उपान्त प्राविधिक शिक्षामा जोड दिन आवश्यक देखिन्छ । साथै गुणस्तर सुधारको लागि सधैं सतर्कता अपनाउन पनि जरुरी छ । यसका लागि जनशक्तिलाई समयसमयमा तालिम, सेमिनार, गोष्ठीमा सहभागी गराई दक्ष बनाउन आवश्यक छ । साथै विशेषज्ञ व्यक्तिहरूलाई क्याम्पसमा आमन्त्रण गरि समयानुकूल परिवर्तनको लागि सुझाव तथा सल्लाह लिनुपर्ने हुन्छ । सामुदायिक स्तरबाट सञ्चालित यस क्याम्पसको गत आर्थिक वर्षको वार्षिक आय-व्यय लाई आधार मानि आर्थिक वर्ष २०७४/७५ को लागि निम्नानुसार वार्षिक बजेटको तर्जुमा गरिएको छ :

क्र.सं	शिर्षकहरूको नाम	२०७३/२०७४	२०७३/२०७४	२०७४/२०७५
		ब्यय अनुमान	यथार्थ ब्यय	ब्यय अनुमान
क	संचालन खर्च (चालुखर्च)			
१	तलब (शिक्षण)	३,७८७,९०९	३४,८३७,५५५	३७,५००,०००
२	अतिरिक्त तलब (शिक्षण)	१८,५९०,०००	२२,४५८,२५८	२४,५००,०००
३	तलब (प्रशासन)	७,६८२,८६०	६,७८०,५८१	७,०००,०००
४	अतिरिक्त तलब (प्रशासन)	१,४६२,०००	१,२५८,६९६	१,५००,०००
५	भत्ता (प्राध्यापक तथा कर्मचारी)	२,७३३,२००	२,४५३,५५१	३,०००,०००
६	कर्मचारी सञ्चयकोष थप	३,६००,०००	३,५६४,२०१	४,०००,०००
७	धारा तथा बिजुली महशुल	३००,०००	५०५,२६९	७००,०००
८	विज्ञापन खर्च	३५०,०००	३९२,९४०	४००,०००
९	सञ्चार महशुल	२५०,०००	३९३,५९७	४००,०००
१०	पत्रपत्रिका खरिद	१००,०००	१२५,०८८	१५०,०००
११	छपाई तथा मसलन्द	६००,०००	८०४,८४५	९००,०००
१२	अनुसन्धान, प्राज्ञिक तथा संस्थागत विकास	३,२००,०००	१,६३५,५८७	४,६००,०००
१२.१	जर्नल प्रकासन			१००,०००
१२.२	तालिम, गोष्ठी र सेमीनार			४००,०००
१२.३	वार्षिक योजना तथा समीक्षा गोष्ठी			१००,०००
१२.४	अनुसन्धानात्मक अवलोकन भ्रमण			५००,०००
१२.५	अतिथी प्राध्यापक आमन्त्रण			५००,०००
१२.६	Statistical Data /Tracer Study तयारी			१००,०००
१२.७	PhD/MPhil अध्ययन सहायत			५००,०००
१२.८	लघु अनुसन्धान परियोजना			२००,०००
१२.९	शैक्षिक सुचना व्यवस्थापन प्रणाली (EMIS)			१००,०००
१२.१०	SSR / Pre PRT तयारी तथा PRT Visit			१,४००,०००
१२.११	पाठ्यक्रम निर्माण तथा परीक्षा व्यवस्थापन			५००,०००
१२.१२	अनुसन्धान विभाग			२००,०००
१३	इन्धन	३००,०००	१४७,०५०	२५०,०००
१४	आन्तरिक परीक्षा	१,०००,०००	१,२२७,३५१	१,५००,०००
१५	प्रवेश परीक्षा	३००,०००	३३९,१८६	४००,०००
१६	वार्षिक परीक्षा (नियमित र आंशिक)	१४,०००,०००	१२,८४३,१५३	१४,०००,०००
१७	त्रि.वि. सम्बन्धन् शुल्क	२,५००,०००	१,२५०,०००	१,५००,०००
१८	रजिष्ट्रेसन शुल्क	१,५००,०००	१,३५३,०००	१,५००,०००
१९	अभ्यास शिक्षण तथा प्रयोगात्मक पारिश्रमिक	१,५००,०००	१,४०५,४५६	१,५००,०००
२०	थेसिस तथा फिल्ड वर्क रिपोर्ट	१,०००,०००	१,१३५,६४८	१,५००,०००
२१	कार्यालय सम्बन्धि खर्च (नखप्ने)	६००,०००	७९६,७४५	९००,०००
२२	बगैचा संरक्षण तथा सरसफाई	५,०००,०००	३२१,७८१	५००,०००
२३	कम्प्युटर, फर्निचर आदि मर्मत	३००,०००	१००,९३०	३००,०००
२४	भवन तथा अन्य मर्मत सम्भार	४००,०००	१६१,४४१	४००,०००
२५	विद्यार्थी अवलोकन भ्रमण	६००,०००	९४९,८५३	१,०००,०००
२६	दैनिक भ्रमण भत्ता (क्याम्पसको काज)	२,५००,०००	१८८,२७९	५००,०००
२७	वार्षिकोत्सव समारोह	६००,०००		६००,०००
२८	भैपरी आउने खर्च	३५०,०००	१९६,३५१	३५०,०००
२९	अतिथी सत्कार	२००,०००	१६३,४०५	५००,०००
३०	खेलकुद	३००,०००		४००,०००
३१	आन्तरिक लेखापरिक्षण	३०,०००		३०,०००
३२	अन्तिम लेखापरिक्षण	१००,०००	११५,०००	११५,०००
३३	डेलिगेशन	१००,०००		१००,०००
३४	सञ्चित विदाको तलब	८००,०००	१,४०६,९८९	१,२००,०००
३५	उपदान तथा औषधीपोचार खर्च	६,५००,०००	५,८३६,३०३	१५,०००,०००
३६	पोशाक भत्ता (प्राध्यापक तथा कर्मचारी)	६५०,०००	६०४,३५०	७००,०००
३७	आर्थिक सहयोग तथा पुरस्कार	३००,०००	२६५,७०५	३५०,०००
३८	छात्रवृत्ति भुक्तानी	८००,०००	६१९,७३०	९००,०००

३९	स्वतन्त्र विद्यार्थी युनियन		६५७,६९६	२००,०००
	जम्मा कार्यालय संचालन खर्च (क)	८४,८८५,९६९	१०७,२१५,४५२	१३५,४४५,०००
ख	पुंजीगत खर्च			
४०	भवन निर्माण (शैक्षिक तथा प्रशासनिक)	२०,०००,०००		३०,०००,०००
४१	अन्य निर्माण (परीक्षा हल)		३,३५०,३६६	५,०००,०००
४१.१	सोलार सिस्टम जडान	४००,०००		५००,०००
४१.२	चौकिदार क्वार्टर निर्माण	३००,०००		५००,०००
४१.३	विज्ञान प्रयोगशाला निर्माण	३००,०००		५००,०००
४१.४	पार्क निर्माण	१५०,०००		४००,०००
४१.५	सभाहल कक्षको निर्माण (मन्च समेत)	९००,०००	१,८८३,१४९	५००,०००
४१.६	चमेनागृह विस्तार	३००,०००		५००,०००
४१.७	पर्खाल निर्माण तथा तारवार	३००,०००		५००,०००
४१.८	एफ.एम. स्टूडियो व्यवस्थापन	१,०००,०००	१,२५०,३४५	७००,०००
४१.९	तटबन्धन कार्य	५०,०००		३००,०००
४१.१०	भवन रंगरोगन	१,०००,०००	२७५,००२	१,०००,०००
४२	D Block मार्बल तथा रेलिड			२,०००,०००
४३	फर्निचर तथा फिक्सचर्स			
४३.१	शैक्षिक फर्निचर	५००,०००	९८४,८२०	८००,०००
४३.२	प्रशासकीय फर्निचर	२००,०००	२००,०००	२००,०००
४४	कम्प्युटर, मेशिनरी	५००,०००	१,३७१,१९१	८००,०००
४५	पुस्तक खरीद:			
४५.१	पाठ्यपुस्तक तथा सन्दर्भ सामग्री	८००,०००	८००,०००	१,२००,०००
४५.२	जर्नल तथा अनलाइन सामग्री खरीद	२००,०००	७७,४४८	३००,०००
४६	पानी तथा विद्युत व्यवस्था	२००,०००	१४९,०८४	२००,०००
४७	प्रयोगात्मक तथा शैक्षिक उपकरण	४००,०००	४३५,५९९	५००,०००
४८	कार्यक्रम विस्तार तथा विषय थप	५००,०००	२४०,०३१	५००,०००
४९	विविध अफिस सामान (खप्ने)	२००,०००	८७,१२६	३००,०००
	जम्मा पुंजीगत खर्च (ख)	२८,२००,०००	११,१०४,१६१	४७,२००,०००
	जम्मा	११३,०८५,९६९	११८,३१९,६१३	१७८,०४५,०००

कैलाली बहुमुखी क्याम्पसले आगामी ५ (पाँच) बर्षको लागि तयार गरेको रणनीतिक विकास योजना समेतलाई सम्बोधन हुने गरी अनुसूची ३ (Appendix-3) अनुसारका वार्षिक कार्य योजना तथा बजेट तर्जुमा गरिएको छ ।

**Appendix 1: Enrollment Trend Analysis of Students
(Programmewisw and Disaggregation by Female and Educationally Disadvantaged Students)**

Year: 2014/15 AD					
Programme	Female	EDJ	Dalit	Madheshi	Total
BBS	793	575	65	12	2,360
BA	338	344	14	9	878
BED	780	459	26	4	1,407
BSc	27	14	7	1	116
BBM	49	18	0	4	131
1 Yr BED	3	0	0	0	17
MBS	123	51	4	2	316
MEd	194	69	7	2	286
MA	92	41	8	0	196
Total	2399	1571	131	34	5,576
% of total enrollment	43.02	28.17	2.35	0.61	100
Year: 2015/16 AD					
Programme	Female	EDJ	Dalit	Madheshi	Total
BBS	1,110	669	70	15	2,488
BA	440	358	22	1	787
BED	500	257	22	0	743
BSc	41	21	4	4	175
BBM	67	24	4	5	189
1 Yr BED	3	0	0	0	10
MBS	240	88	6	6	543
MEd	218	72	6	1	323
MA	155	69	7	1	322
Total	2,707	1558	141	33	5,391
% of total enrollment	50.21	28.90	2.62	0.61	100
Year: 2016/17 AD					
Programme	Female	EDJ	Dalit	Madheshi	Total
BBS	1090	692	78	12	2,470
BA	566	433	23	0	932
BED	488	220	29	2	693
BSc	56	31	5	3	219
BBM	81	33	5	6	196
1 Yr BED	1	1	0	0	3
MBS	266	77	10	2	509
MEd	285	105	7	2	418
MA	186	104	5	0	363
MBA	4	1	0	0	9
Total	3023	1697	162	27	5,812
% of total enrollment	52.01	29.20	2.79	0.46	100

Source: Administrative Record of KMC 2017

Appendix 2: Enrolment of Students (Program Wise / Level Wise) Disaggregated by Female and Educationally Disadvantaged Students, 2014/15-2016/17

Year 2014/15 AD																										
Programme	Year I						II						III						Total							
	M	F	Total	EDJ	Dalit	Madeshi	M	F	Total	EDJ	Dalit	Madeshi	M	F	Total	EDJ	Dalit	Madeshi								
BBS	370	240	610	132	16	3	453	261	714	163	16	3	744	292	1,036	280	33	6	2,360							
BA	113	108	221	77	2	-	156	114	270	131	5	1	271	116	387	136	7	8	878							
BED	77	135	212	64	4	1	140	294	434	188	8	-	410	351	761	207	14	3	1,407							
BSc	41	15	56	4	3	1	24	6	30	5	2	-	24	6	30	5	2	-	116							
BBM	25	16	41	8	-	1	19	12	31	7	-	3	38	21	59	3	-	-	131							
1 yr BED	14	3	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17							
MBS	73	55	128	25	2	1	120	68	188	26	2	1	-	-	-	-	-	-	316							
MEd	26	68	94	24	3	-	66	126	192	45	4	2	-	-	-	-	-	-	286							
MA	33	40	73	22	2	-	71	52	123	19	6	-	-	-	-	-	-	-	196							
Total	747	664	1,411	348	32	6	1,030	921	1,951	577	43	7	1,449	765	2,214	628	56	17	5,576							
Grant total	772	680	1,452	356	32	7	1,049	933	1,982	584	43	10	1,487	786	2,273	631	56	17	5,707							
Year 2015/16 AD																										
Programme	Year I						II						III						IV				Total			
	M	F	Total	EDJ	Dalit	Madeshi	M	F	Total	EDJ	Dalit	Madeshi	M	F	Total	EDJ	Dalit	Madeshi	M	F	Total	EDJ		Dalit	Madeshi	
BBS	433	451	884	265	19	3	382	248	630	166	18	9	275	190	465	136	16	2	288	221	509	102	17	1	2,488	
BA	146	218	364	191	9	1	112	142	254	102	7	-	89	80	169	65	6	-	-	-	-	-	-	-	-	787
BED	109	241	350	129	9	-	58	153	211	68	5	-	76	106	182	60	8	-	-	-	-	-	-	-	-	743
BSc	62	10	72	11	-	2	36	19	55	6	4	-	19	6	25	1	-	1	17	6	23	3	-	1	175	
BBM	40	18	58	6	4	1	25	16	41	8	-	1	19	12	31	7	-	3	38	21	59	3	-	-	189	
1 yr BED	7	3	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
MBS	169	136	305	58	3	1	134	104	238	30	3	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	543
MEd	69	147	216	50	2	1	36	71	107	22	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	323
MA	103	100	203	42	5	-	64	55	119	27	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	322
Total	1,098	1,306	2,404	746	47	8	822	792	1,614	421	43	15	459	382	841	262	30	3	305	227	532	105	17	2	5,391	
Grant total	1,138	1,324	2,462	752	51	9	847	808	1,655	429	43	16	478	394	872	269	30	6	343	248	591	108	17	2	5,580	
Year 2016/17 AD																										
Programme	Year I						II						III						IV				Total			
	M	F	Total	EDJ	Dalit	Madeshi	M	F	Total	EDJ	Dalit	Madeshi	M	F	Total	EDJ	Dalit	Madeshi	M	F	Total	EDJ		Dalit	Madeshi	
BBS	436	296	732	209	27	5	441	396	837	236	25	3	315	237	552	150	16	2	188	161	349	97	10	2	2,470	
BA	153	211	364	159	3	0	124	230	354	187	15	0	89	125	214	87	5	0	0	0	0	0	0	0	0	932
BEEd	76	96	172	52	16	0	51	126	177	51	4	1	78	266	344	117	9	1	0	0	0	0	0	0	0	693
BSc	59	21	80	16	2	1	59	13	72	11	1	2	27	17	44	3	2	0	18	5	23	1	0	0	0	219
BBM	33	35	68	12	1	1	40	18	58	6	4	1	23	16	39	8	0	1	19	12	31	7	0	3	196	
1Yr BEEd	2	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
MBS	89	133	222	29	7	1	154	133	287	48	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	509
MEd	65	139	204	57	3	1	68	146	214	48	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	418
MA	84	92	176	50	3	0	93	94	187	54	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	363
MBA							5	4	9	1	0	0														9
Total	997	1024	2021	585	62	9	1035	1160	2195	642	58	9	532	661	1193	365	32	4	225	178	403	105	10	5	5,812	

Source: EMIS Record of KMC, 2017

Appendix 3: Annual Work Plan and Budget as per the Strategic Plan

Action Plan for Physical Infrastructure

S.No	Activity	Implementation Schedule with estimated yearly cost (In fiscal years)					Budget in (Rs 000)			Partner	Responsibility
		2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	Total	Internal	External		
1.01	Review of Master Plan and Strategic Plan	200			200		400	200	200		
1.02	Consultancy Exp. for Engineering design, cost estimate and bidding document preparation of Admin. Block, E.Block, Science lab, multipurpose hall, hostel and other constructions	500	500				1,000	500	500	HERP	Construction Committee
1.03	Construction of 1 st floor in the Library Building to be used as admin. Block.		7,500	7,500			15,000	7,500	7,500	HERP	Construction Committee
1.04	Construction of Multipurpose hall/Mega hall of 500 capacity (250 students for exam)				2,500	2,500	5,000	2,500	2,500	HERP	Construction Committee
1.05	Extension of Canteen		1,000				1,000	500	500	HERP	Construction Committee
1.06	Construction of additional 10 rooms in the hostel building					5,000	5,000	2,500	2,500	HERP	Construction Committee
1.07	Construction of Block E with 20 class rooms needed for existing programs and new programs			10,000	10,000		20,000	10,000	10,000	HERP	Construction Committee
1.08	Construction and Purchase of equipments for science laboratories		1,000	1,000	1,000	1,000	4,000	2,000	2,000	HERP	Construction Committee
1.09	Construction of boundary wall in the remaining portion of campus area				2,000		2,000	1,000	1,000	HERP	Construction Committee
1.10	Construction of hall for Student Center			5,000			5,000	2,500	2,500	HERP	Construction Committee
1.11	Additional Equipment purchase for FM Station, ICT Lab, and other Labs, omputer, multimedia projector	1,000	500	500	500	500	3,000	1,500	1,500	HERP	Construction Committee
1.12	Upgrading and maintenance of greenery, park and lawns in campus premises	200	300	300	200	200	1,200	600	600	HERP	Construction Committee
1.13	Staff quarters construction for 5 families			2,500	2,500	3,000	8,000	4,000	4,000	HERP	Construction Committee
1.14	Review of master plan and strategic plan		200			200	400	200	200	HERP	Construction Committee
1.15	Repair and maintenance of buildings	400	400	400	400	400	2,000	1,000	1,000	HERP	Construction Committee
1.16	Electric transformer installation	1,000					1,000	500	500	HERP	Construction Committee
1.17	Internal furnishing of new library	500	100	100			700	350	350	HERP	Construction Committee
1.18	Construction Indoor Game Hall				30,000		30,000	15,000	15,000	HERP	Construction Committee

S.No	Activity	Implementation Schedule with estimated yearly cost (In fiscal years)					Budget in (Rs 000)			Partner	Responsibility
		2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	Total	Internal	External		
1.19	Upgrading the Existing play ground		1,000				1,000	500	500	HERP	Construction Committee
1.20	Annual Plantation Program in the campus premises	10	10	10	10	10	50	25	25	HERP	Construction Committee
1.21	Development of botanical garden and green house within the campus premises	100	25	25	25	25	200	100	100	HERP	Construction Committee
1.22	Upgrading of science and computer labs		1,500				1,500	750	750	HERP	Construction Committee
1.23	Upgrading the Block B Hall (Old Library hall) I into Seminar/ meeting hall	500	500				1,000	500	500	HERP	Construction Committee
1.24	Purchase of generator and lab equipments for other labs	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	2,500	2,500	HERP	Construction Committee
1.25	Hotel Management practical facility development	1,250	1,250				2,500	1,250	1,250	HERP	Construction Committee
	Total	6,660	16,785	28,335	50,335	13,835	115,950	57,975	57,975		

Action Plan for Faculty Development

S.No	Activity	Implementation Schedule with estimated yearly cost (In fiscal years)					Budget in (Rs 000)			Partner	Responsibility
		2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	Total	Internal	External		
2.01	Support to PhD, M.Phil post doctoral study /research scholars	300	400	500	500	500	2,200	1,100	1,100	HERP	Campus Chief
2.02	Research Methodology training	200		200		200	600	300	300	HERP	Research Committee
2.03	Exposure visit for faculties	300	300	400	400	400	1,800	900	900	HERP	Campus chief
2.04	Small research grant for teachers	100	150	200	200	200	850	425	425	HERP	Research Committee
2.05	Support to teachers to publish research papers	50	50	50	50	50	250	125	125	HERP	Research Committee
2.06	Support to teachers to attend conference/ seminar in Nepal and SAARC countries	50	50	100	150	150	500	250	250	HERP	Campus Chief
2.07	Annual review meeting	50	50	50	50	50	250	125	125	HERP	Campus chief
2.08	Purchase of books and journals in the library	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	2,500	2,500	HERP	Campus chief/Librarian
2.09	Teacher exchange program expenses	50	50	100	100	100	400	200	200	HERP	Campus chief
2.10	Talk program expenses	75	75	75	75	75	375	188	188	HERP	Research Committee
2.11	Support to Research MAnagement Cell	50	100	100	100	100	450	225	225	HERP	Research committee
2.12	Formation Faculty Consultancy (KMC Consultancy Group)							-	-	HERP	Campus Chief
2.13	Purchase of laptops and other educational materials	200	200	200	200	200	1,000	500	500	HERP	
2.14	"Monitoring and quality check "mechanism established	20					20	10	10	HERP	Campus Chief
2.15	Faculty wise Monitoring Action Plan Implementation	10	10	10	10	10	50	25	25	HERP	HoD
2.16	Faculty wise academic calendar at the beginning of academic session	10	10	10	10	10	50	25	25	HERP	HoD

S.No	Activity	Implementation Schedule with estimated yearly cost (In fiscal years)					Budget in (Rs 000)			Partner	Responsibility
		2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	Total	Internal	External		
2.17	Course completion tracing system established	10					10	5	5	HERP	Campus Chief
2.18	Conduct" Student Failure in Examination Study "	30					30	15	15	HERP	Campus Chief
2.19	Tutorial Classes	50	100	150	150	150	600	300	300	HERP	HoD/Concerned teacher
2.20	Handouts distribution	50	100	100	100	100	450	225	225	HERP	HoD
2.21	Action research assignment to faculty members	50	50	50	50	50	250	125	125	HERP	Campus Chief
2.22	Academic session wise feedback from students	50	50	50	50	50	250	125	125	HERP	HoD
2.23	Research Assignment to faculty members with student involvement	50	50	100	100	100	400	200	200	HERP	HoD
Total		2,755	2,795	3,445	470	3,495	3,110	1,555	1,555		

Action Plan for Academic Excellence

S.No	Activity	Implementation Schedule with estimated yearly cost (In fiscal years)					Budget in (Rs 000)			Partner	Responsibility
		2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	Total	Internal	External		
3.01	Support / empowerment to the quality monitoring cell for assuring the quality of education.	300				300	150	150	300		Campus Chief / HoD
3.02	Support to academic departments for increasing the pass rate of students	200	300	300	300	1,400	700	700	200		Campus Chief / HoD
3.03	Support to student councellig cell to enhance the access of students to job market.	100	100			200	100	100	100		Campus Chief / Cell
3.04	Conducting college industry dialogue and annual meeting with employer and stakeholders.	100	50	100	100	400	200	200	100		Campus Chief
3.05	Invition to visiting faculties from country and abroad.	100	50	100	100	400	200	200	100		HOD
3.06	Student feedback system established and becomes operational	50	100	100	150	550	275	275	50		HoD
3.07	Formulation of work load and extra classes policy										campus Chief
3.08	CC camera in the entire premises of the campus	20	20	20	20	100	50	50	20		campus Chief
3.09	Regular broadcasting of educational programs through campus FM	50	50	50	50	250	125	125	50		Management Committee
3.10	Provision of equipments/material relating to Information Technology for academic purpose	100	50	100	100	400	200	200	100		HoD
Total		1,020	720	770	820	4,000	2,000	2,000	1,020		

Action Plan for Academic Autonomy

S.No	Activity	Implementation Schedule with estimated yearly cost (In fiscal years)					Budget in (Rs 000)			Partner	Responsibility
		2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	Total	Internal	External		
4.01	Interaction programme with faculties, stakeholders and with other public campuses regarding the academic autonomy	200					200	100	100	HERP	Campus chief
4.02	Initial meetings/interactions with concerned authorities to determine the scope and modality of Academic Autonomy	50					50	50		HERP	Campus M. Committee
4.03	Feasibility Study and Plan of Action preparation for Academic Autonomy	200					200	100	100	HERP	Campus Chief
4.04	Necessary reform in Rules, regulations, policies, and campus organization structure to meet the autonomy requirement		300				300	150	150	HERP	Campus M. Committee
4.05	Preparations for necessary physical infrastructure and trained human resources		200	200			400	200	200	HERP	Campus M. Committee
4.06	Signing of MoU regarding academic autonomy									HERP	Campus M. Committee
4.07	Curriculum & educational material development		200	300	400	600	1,500	750	750		
4.08	Formulation of Examination Directives and Capacity development of examination cell	100	300				400	200	200		
	Total	550	1,000	500	400	600	3,050	1,550	1,500		

Action Plan for Program Extension

S.No	Activity	Implementation Schedule with estimated yearly cost (In fiscal years)					Budget in (Rs 000)			Partner	Responsibility
		2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	Total	Internal	External		
5.01	Feasibility study of M.Phil program in Management and English Education	100					100	50	50		Campus Chief
5.02	Feasibility Study of starting Technical courses in KMC (BE -Civil, B.Sc. Ag. BPH.B.Sc Nursing, B.Sc. Environment Science)		500				500	250	250		campus Chief
5.03	Feasibility of introducing Masters Program in science (M Sc in Mathematics and Physics) new bachelors program in other subject)		300				300	150	150		Campus Chief
5.04	Starting BHM, CSIT and Social Work (BSW)program at bachelor level			800			800	400	400		Campus chief
5.05	Starting MBM/MBA and MA (RD, English) programme				1000		1,000	500	500		
	Total	100	800	800	1,000		2,700	1,350	1,350		

Action Plan for Institutional Capacity Development

S.No	Activity	Implementation Schedule with estimated yearly cost (In fiscal years)					Budget in (Rs 000)			Partner	Responsibility
		2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	Total	Internal	External		
6.01	Conduct Organizational Development (OD) study of the campus	100				100	50	50	100		Campus Chief
6.02	Review of KMC Constitution/charter (Bidhan)	20				20	10	10	20		Management Committee
6.03	To write the following Rules 1) "KMC Organization, Educational and Administrative Rules 2072" 2) "KMC Teachers and Employee Service Rules 2072" 3) "KMC Financial Administration Rules 2072"	30				30	15	15	30		Management Committee
6.04	Capacity development of all academic departments	250	250	250	250	1,250	625	625	250		Campus chief
6.05	Exposure visit of selected colleges of India	250	250			500	250	250	250		
6.06	Computerization of office systems/Software purchase	500	500			1,000	500	500	500		Campus chief
6.07	Admin. Staff training/Exposure visit to QAA certified colleges	50	50	100	100	400	200	200	50		Campus chief
6.08	Enhancing EMIS Cell	100	100	100	100	500	250	250	100		Campus chief
6.09	Tracer Study	100	50	25	25	225	113	113	100		Research department
6.10	SSR preparation and PRT visit for re-accreditation	200	1,000			1,200	600	600	200		Management Committee
6.11	Computer and office equipment purchase	500	500	500	500	2,500	1,250	1,250	500		Campus Chief
6.12	Introduction of electronic attendance system	100				100	50	50	100		Campus Chief
6.13	Monthly Staff meeting	20	20	20	20	100	50	50	20		Campus Chief
6.14	Guardians and stakeholders feedback meeting	20	20	20	20	100	50	50	20		Campus Chief
6.15	Citizens Charter and complaint Box in the Campus	10				10	5	5	10		Campus Chief
6.16	Campus Annual Report and periodic bulletin publication..Website	30	30	30	30	150	75	75	30		Research Department
6.17	Support to PC Teachers Union and Employee Union	150	150	150	150	750	375	375	150		Campus Chief
6.18	Decide the KMC theme song and Campus Flag						-	-			Campus management Committee
6.19	"Student Welfare and Co curricular Cell " established	100				100	50	50	100		Campus Chief
6.20	Annual Plan of Action of student welfare and curricular activities formulated	10	10	10	10	50	25	25	10		S. Welfare Cell/Student Union
6.21	Support to Free Student Union for Student welfare activities and Union office management	250	250	250	250	1,250	625	625	250		Free Student union
6.22	Support to different student Organizations and clubs	200	200	200	200	1,000	500	500	200		Campus Chief
6.23	Development of canteen	300	300			600	300	300	300		
6.24	Organize KMC Running shield competition	100	100	100	100	500	250	250	100		Extra- curricular activity cell
6.25	Human value, responsible citizenship, orientation program	50	50	50	50	250	125	125	50		Extra- curricular

S.No	Activity	Implementation Schedule with estimated yearly cost (In fiscal years)					Budget in (Rs 000)			Partner	Responsibility
		2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	Total	Internal	External		
	for faculty and students by experts										activity cell
6.26	Leadership development program	30	30	30	30	150	75	75	30		Extra- curricular activity cell
6.27	Health care facility and Student center facility	300	100	100	100	700	350	350	300		Extra- curricular activity cell
6.28	Support student counselling cell	25	25	25	25	125	63	63	25		
	Total	3,795	3,985	1,960	1,960	13,660	6,830	6,830	3,795		

Action Plan for Student Welfare and Extra-curricular Activities

S.No	Activity	Implementation Schedule with estimated yearly cost (In fiscal years)					Budget in (Rs 000)			Partner	Responsibility
		2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	Total	Internal	External		
7.01	Scholarship to meritorious students and students belonging to disadvantaged families and girl students	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	2,500	2,500	1,000		HoD
7.02	Financial support to student in thesis preparation and involving in research activities	50	100	100	100	450	225	225	50		
7.03	Sport Events and Campus annual function celebration	500	500	500	500	2,500	1,250	1,250	500		Extra- curricular activity cell
7.04	Support to students to take part in local and national sports events	200	200	200	200	1,000	500	500	200		Extra- curricular activity cell
7.05	Preparation of study report on campus job for skilled students and Internship	10				10	5	5	10		Student cell
7.06	Inventory of students with skill and experience to be prepared	10				10	5	5	10		Student cell
7.07	Competitive Examination preparatory classes	100	100	100	100	500	250	250	100		HoD
7.08	Tutorial classes for students	200	200	200	200	1,000	500	500	200		HoD
7.09	Additional tutorial classes for students belonging to disadvantaged families	50	50	50	50	250	125	125	50		HoD
7.10	Community Involvement program for students and Faculty	20	20	20	20	100	50	50	20		Student cell
7.11	Negotiations for opening bank collection center in campus premises	100				100	50	50	100		Campus chief
7.12	Establishment of "Community Involvement and Service Cell (CISC)	10				10	5	5	10		Campus chief
7.13	Annual plan of Action community Involvement		10	10	10	40	20	20			Extra- curricular activity cell
7.14	Campus Outreach Program by Departments		10			10	5	5			HoD
7.15	Formation KMC Consultancy Group	10				10	5	5	10		Research cell
	Campus Alumni Association						-	-			Extra- curricular activity

S.No	Activity	Implementation Schedule with estimated yearly cost (In fiscal years)					Budget in (Rs 000)			Partner	Responsibility
		2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	Total	Internal	External		
	Total	2,260	2,190	2,180	2,180	10,990	5,495	5,495	2,260		cell

Action Plan for Campus Community Linkage

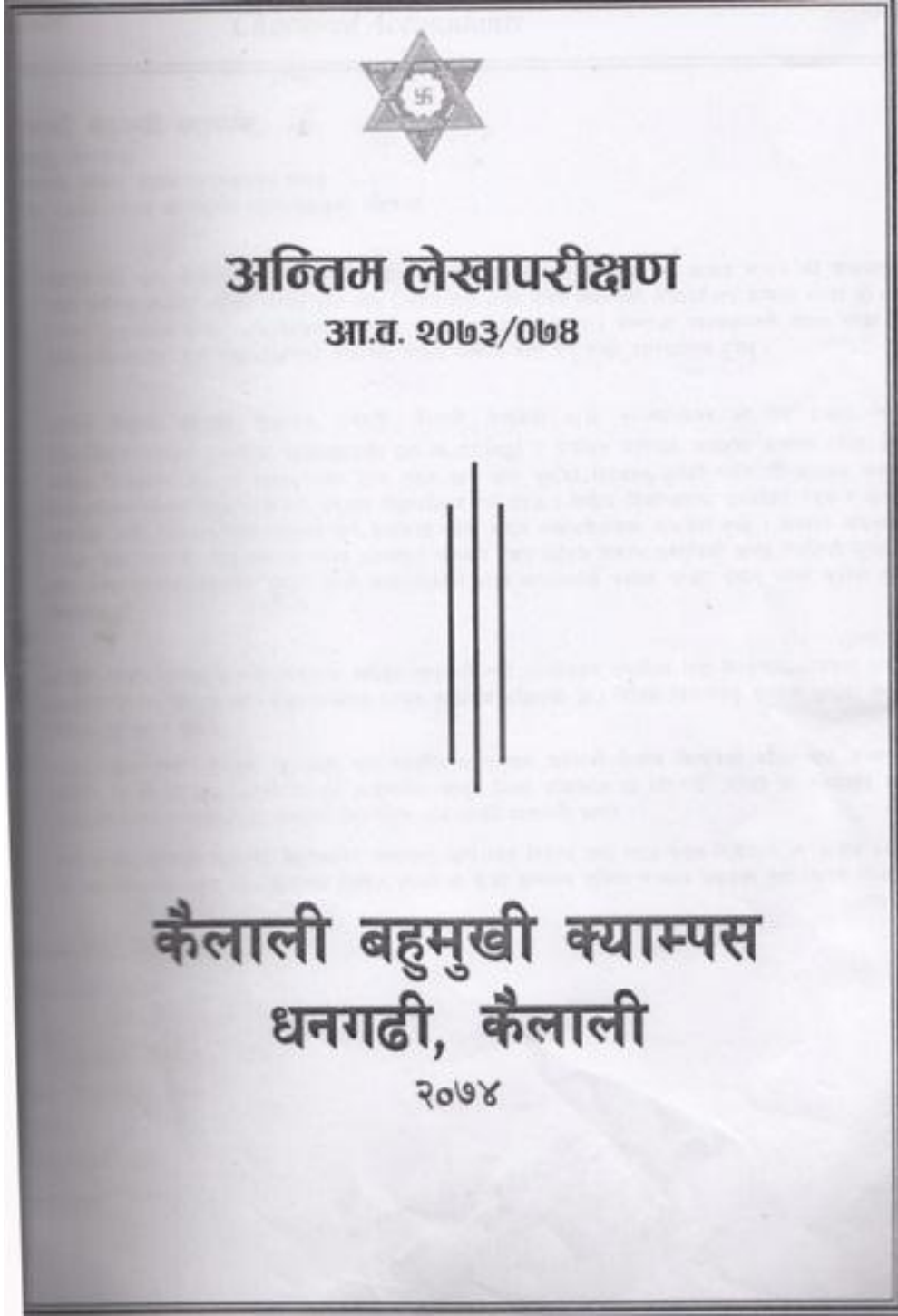
S.No	Activity	Implementation Schedule with estimated yearly cost (In fiscal years)					Budget in (Rs 000)			Partner	Responsibility
		2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	Total	Internal	External		
8.01	Establishing "Community Involvement and Service Cell " (CISC) in the campus and to identify areas of community involvement and formulate community involvement										Management Committee
8.02	Conduct a study to explore areas of community involvement and identify possible partner organizations for networking for Community Involvement		100			100	50	50			Management Committee
8.03	Lunching Campus Outreach Program/ Off campus program to share and utilize the expertise available at the campus		50	50	50	200	100	100			Management Committee
8.04	Inception of faculties and student volunteer program	40	40	40	50	220	110	110	40		Management Committee
8.05	Raising funds from institutional and individual donors to Establish Scholarships and Medals										
8.06	Increasing the participation of KMC Alumni for the development of the campus	40	190	90	100	520	260	260	40		
	Total	120	570	270	300	1,560	780	780	120		

Action Plan for Financial Resource Development and Management

S.No	Activity	Implementation Schedule with estimated yearly cost (In fiscal years)					Budget in (Rs 000)			Partner	Responsibility
		2072/73	2073/74	2074/75	2075/76	2076/77	Total	Internal	External		
9.01	Conducting detailed study regarding the existing financial status, fee structure and cost recovery status of various programs of the campus.	50	50				100	50	50		Campus chief
9.02	Application of Financial/Portfolio management system for fund management and creation of separate fund (kosh) for future liabilities.		200				200	100	100		Campus chief
9.03	Increasing linkage with different organization for generating external financial resources										Campus chief
9.04	Strengthen the internal audit system	25	25	25	50		175	87.5	87.5		Campus chief
9.05	Ensuring adequate funds for scholarship										Campus chief
	Total	75	275	25	50		475	237.5	237.5		

**Appendix 4: Audit Report
of**

FY

2073/74

BRBS & Associates

Chartered Accountants

कैलाली बहुमुखी क्याम्पस,

धनगढी, कैलालीका

सञ्चालक समिती सदस्य महानुभावहरु समक्ष

आ.व. २०७३/२०७४ को स्वतन्त्र लेखापरीक्षकको प्रतिवेदन

१. हामीले यसै साथ संलग्न **कैलाली बहुमुखी क्याम्पस**, धनगढी, कैलाली, नेपालको ३१ आषाढ २०७४ को वासलात र सोही मितिमा समाप्त आर्थिक वर्षको आय व्यय विवरण तथा नगद प्रवाह विवरणको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरेका छौं। यी वित्तीय विवरणहरु प्रतिको उत्तरदायित्व संस्थाको व्यवस्थापनको रहेको छ। संस्थाको व्यवस्थापनले तयार गरेका ती वित्तीय विवरणहरु उपर लेखापरीक्षणको आधारमा आफ्नो मन्तव्य जारी गर्नु हाम्रो उत्तरदायित्व हुनेछ।

२. हामीले **कैलाली बहुमुखी क्याम्पस**, धनगढी, कैलाली, नेपालको आ.व. २०७३/२०७४ को लेखापरीक्षण, नेपाल लेखापरीक्षण मानहरू (Nepal Standards on Auditing) र प्रचलित पद्धतिको आधारमा सम्पन्न गरेका छौं। वित्तीय विवरणहरु सारभूत रुपमा गलत तथ्य रहित छन भन्ने कुरामा विश्वस्थ हुनको लागि यी मानहरु अनुसार लेखापरीक्षण योजना तयार गरी तद् अनुसार लेखापरीक्षण गर्नु पर्दछ। वित्तीय विवरणहरुमा उल्लेखित रकम र खुलस्त गरिएका अन्य विवरणहरुलाई पुष्ट्याई गर्न प्रमाणको जाँच समेत लेखापरीक्षणमा समावेश हुन्छ। संस्थाले अवलम्बन गरेका लेखा सिद्धान्त, व्यवस्थापनले गरेका महत्वपूर्ण अनुमान एवम् वित्तीय विवरण प्रस्तुतिको समग्र स्थितिको मूल्याङ्कन पनि लेखापरीक्षणमा समावेश हुन्छ। हाम्रो लेखापरीक्षणले हाम्रो मन्तव्यलाई पर्याप्त आधार प्रदान गरेको कुरामा हामी विश्वस्त छौं।

हामीले लेखापरीक्षणका क्रममा आवश्यक ठानेका जानकारी तथा स्पष्टीकरण यथाशिघ्र तथा सन्तोषजनक रुपमा पायौं। संस्थाको हिसाव किताब तथा लेखा प्रचलित कानून बमोजिम राखिएको छ। वित्तीय विवरणहरु संस्थाले राखेको हिसाव कितावसँग दुरुपत् छन।

हाम्रो रायमा हामीलाई प्राप्त जानकारी तथा स्पष्टीकरण अनुसार संस्थाको हिसाव कितावको परीक्षणबाट सञ्चालक समिति वा सो को कुनै सदस्य वा कुनै कर्मचारीले कानून विरुद्ध कामकाज वा वेहिसाव गरेको वा संस्थालाई हानी नोक्सानी गरेको, गराइएको वा संस्थाको हित नहुने काम गरेको जानकारी आएन।

हाम्रो रायमा **कैलाली बहुमुखी क्याम्पस**को वासलात, आय व्यय विवरण तथा नगद प्रवाह विवरणले ३१ आषाढ २०७४ को आर्थिक स्थिति तथा सोही मितिमा समाप्त भएको आ.व.को संचालन नतिजा र नगद प्रवाहको सही चित्रण गरेको छ।

बि.आर.बि.एस एण्ड एसोसिएट्स

चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट्स

सिए. बिशाल राज भण्डारी
पाटर्नर

मिति: २०७४।०८।२६

काठमाण्डौ, नेपाल

Address: 4th Floor, Koteshwor Complex, Koteshwor, Kathmandu, Nepal

Mobile No: 9851190754; 9581198358

Email Id: bijaya.brbsca@gmail.com; bishal.brbsca@gmail.com

कैलाली बहुमुखी क्याम्पस

धनगढी, कैलाली, नेपाल
वासना
२०७१ आषाढ महान्तको

पूँजी तथा दायित्व	अनुसूची	यस वर्षको (रु)	गत बर्षको (रु)
कोष हिसाव			
पूँजीकोष	१	३९०,६४४,५००.३४	३५६,७४८,८७२.७२
अन्य कोष हिसाव	२	२८,४२४,९६२.३१	१४,५०९,८०९.३८
चालु दायित्व			
घरौटी दायित्व	३	३,९१४,५५५.००	२,५१९,१५५.००
अन्य दायित्व	४	११५,०००.००	११५,०००.००
जम्मा		४२३,०९९,०१७.६५	३७३,८९२,८३७.१०

जायजेथा तथा सम्पत्ती	अनुसूची	यस वर्षको (रु)	गत बर्षको (रु)
नगद तथा बैंक मौज्दात	५	१०६,०६६,३६९.१९	१५९,७६२,६२२.९७
लगानी हिसाव	६	२२०,०८८,८३१.००	११९,७१६,३३१.००
स्थिर सम्पत्ती	७	९१,९९३,७२१.९५	९१,२१५,८१५.६२
अन्य चालु सम्पत्ती	८	४,९५०,०९५.५१	३,१९८,०६७.५१
जम्मा		४२३,०९९,०१७.६५	३७३,८९२,८३७.१०

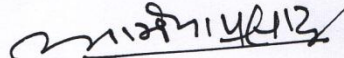
यसै मितिको संलग्न हाम्रो प्रतिवेदनका आधारमा

प्रमुख लेखा नीति तथा लेखा सम्बन्धी टि १६

अनुसूची १ देखि ८ सम्म यस विवरणका अभिन्न अंग हुन् ।

घन बहादुर शाह
अध्यक्ष

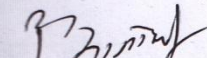

अम्बिकाप्रसाद उपाध्याय
कोषाध्यक्ष

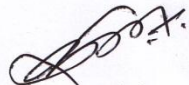
बि.आर.बि.एस एण्ड एसोसिएट्स

मिति: २०७१/०८/२६

डा/ पदमराज जोशी
क्याम्पस प्रमुख

बालकृष्ण जोशी
लेखा अधिकृत

कैलाली बहुमुखी क्याम्पस

धनगढी, कैलाली, नेपाल

अर्थ व्यवस्थापन

२०७३ श्रावण १ देखि २०७३ अश्विन ३१ सम्मको

विवरण	अनुसूची	यस वर्षको (रु)	गत वर्षको (रु)
प्रत्यक्ष आम्दानी			
शुल्क आम्दानी	९	१४६,२९५,८८८.८२	११५,४००,४४०.००
न्वुनः संचालन खर्च			
कर्मचारी खर्च	१०	७९,२००,३६४.४७	६२,९८९,३२९.९०
अन्य संचालन खर्च	११	१९,५५३,७९४.०६	२०,०६९,७४५.१५
संचालन बचत		४७,५४१,७३०.२९	३२,३५१,३६४.९५
अप्रत्यक्ष आम्दानी			
अनुदान आम्दानी	१२	४,९६९,८८०.००	१,२३०,०००.००
व्याज आम्दानी	१३	९,९२२,३९५.९०	८,५३९,००२.८९
अन्य आम्दानी	१४	५२०,२५७.३२	२,४४९,३५८.८२
जम्मा		१४,६१२,५३३.२२	१२,११८,३६९.७१
अप्रत्यक्ष खर्च			
प्रशासनिक खर्च	१५	८,४६९,२९३.१६	७,१४८,६९८.७३
ज्ञास कट्टी खर्च अधिको खुद बचत		५३,६९२,९७०.३५	३७,४९९,०२७.९३
ज्ञास कट्टी खर्च	७	६,८३९,८१७.७३	५,८३८,२६७.९४
खुद बचत		४६,८६९,१५२.६२	३१,६६०,७६०.७९
वासलातमा सारेको		४६,८६९,१५२.६२	३१,६६०,७६०.७९

प्रमुख लेखा नीति तथा लेखा सम्बन्धी टिप्पणी

१६

यसै मितिको संलग्न हाम्रो प्रतिवेदनका आधारमा

अनुसूची ९ देखि १५ सम्म यस विवरणका अभिन्न अंग हुन् ।

 प्र. वहादुर शाह
 अध्यक्ष

 अम्बिकाप्रसाद उपाध्याय
 कोषाध्यक्ष

बि.आर.बि.एस एण्ड एसोसिएट्स
 चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट्स

सिपा विद्यालय राज भुषाल
 पार्टनर

मिति: २०७४/०८/२६

 डा. पदमराज जोशी
 क्याम्पस प्रमुख

 कल्पकृष्ण जोशी
 लेखा अधिकृत

कैलाली बहुमुखी क्याम्पस

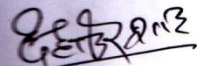
२०७३ श्रावण १ गते देखि २०७३ आषाढ ३१ गते सम्म
नगद प्रवाह विवरण

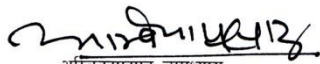
विवरण	यस वर्ष रु.	गत वर्ष रु.
क) संचालन गतिविधिबाट नगद प्रवाह		
कुल बचत	४६,८६१,१५२.६२	३१,५८०,७६०.७९
समायोजन :		
हास कटौत	६,८३१,८१७.७३	५,८३८,२६७.१४
कोषमा ब्याज आम्दानी	१,२२५,६७५.००	-
सटीर कोषको आम्दानीमा समायोजन	(२७६,०४७.०७)	-
जानु दायित्व वृद्धि (कमी)	१,३९५,४००.००	३०,६२०.८०
जानु सम्पत्ति कमी (वृद्धि)	(१,७५२,०२८.००)	(६९०,६४६.००)
कुल संचालन गतिविधिबाट नगद प्रवाह	५४,२८५,९७०.२८	३६,७५९,००२.७३
ख) लगानीको गतिविधिबाट नगद प्रवाह		
दिष्टकालीन लगानी कमी (वृद्धि)	(१००,३७२,५००.००)	(४,६००,०००.००)
सम्पत्ति (खरीद) बिक्री	(७,६०९,७२४.०६)	(८,१३७,५८०.००)
कुल लगानी गतिविधिबाट नगद प्रवाह	(१०७,९८२,२२४.०६)	(१२,७३७,५८०.००)
ग) वित्तिय गतिविधिबाट नगद प्रवाह		
कुल गतिविधिबाट नगद प्रवाह (क ख ग)	(५३,६९६,२५३.७८)	२४,०२१,४२२.७३
जोड्ने : गत वर्षको बैक तथा नगद मौज्जात	१५९,७६२,६२२.९७	१३५,७४१,२००.२४
कुल नगद तथा बैक मौज्जात	१०६,०६६,३६९.१९	१५९,७६२,६२२.९७

प्रमुख लेखा नीति तथा लेखा सम्बन्धी टिप्पणी
अनुसूची १ देखि १५ सम्म यस विवरणका अभिन्न अंग हुन् ।

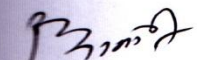
१६

यसै मितिमा सलग्न हाम्रो प्रतिवेदनका आधारमा

धन बहादुर शाह
सञ्चालक

अम्बिकाप्रसाद उपाध्याय
कोषाध्यक्ष

बि.आर.बि.एस एण्ड एसोसिएट्स
चाटर्ड एकाउन्टेन्ट्स

डा. पदमराज जोशी
क्याम्पस प्रमुख

बालकृष्ण जोशी
लेखा अधिकृत

BRS & ASSOCIATES
Chartered Accountants
Nepal
सिए. विशाल राज भुषाल
पार्टनर
मिति: २०७४।०८।२६

कैलाली बहुमुखी क्याम्पस

धनगढी, कैलाली, नेपाल

आ.व. २०७३/२०७४ को वासलात माग सम्बन्धित अनुसुची

पूँजीकोष	अनुसूची-१	
विवरण	यस वर्षको (रु)	गत वर्षको (रु)
साधारण जगेडा कोष		
गत वर्ष सम्मको	३५६,७४८,८७२.७२	३२५,१६८,१११.९३
जोडः यस वर्षको खुद वचत	४६,८६१,१५२.६२	३१,५८०,७६०.७९
न्यूनः पेन्सन तथा औषधोपचार कोषमा सारेको	(१२,९६५,५२५.००)	-
जम्मा	३९०,६४४,५००.३४	३५६,७४८,८७२.७२

अन्य कोष हिसाब	अनुसूची-२	
विवरण	यस वर्षको (रु)	गत वर्षको (रु)
पेन्सन तथा औषधोपचार कोष	२८,३३५,६७५.००	१४,१४४,४७५.००
मदिरा शुल्क कोष	-	२७६,०४७.०७
खगेन्द्र नन्दादेवी छात्रवृत्ति कोष	१५,८९३.७९	१५,८९३.७९
कमलादेवी पन्त छात्रवृत्ति कोष	१६,३६१.४२	१६,३६१.४२
ठेकराज पन्त छात्रवृत्ति कोष	५७,०३२.१०	५७,०३२.१०
जम्मा	२८,४२४,९६२.३१	१४,५०९,८०९.३८

धरौटी दायित्व	अनुसूची -३	
विवरण	यस वर्षको (रु)	गत वर्षको (रु)
कम्प्युटर धरौटी	५५०,०००.००	५५०,०००.००
पुस्तकालय धरौटी	३,२५२,३५०.००	१,८२१,९५०.००
जग्गा ठेक्का धरौटी	३,६२५.००	३,६२५.००
टेण्डर धरौटी	१०८,५८०.००	१४३,५८०.००
जम्मा	३,९१४,५५५.००	२,५१९,१५५.००

अन्य दायित्व	अनुसूची -४	
विवरण	यस वर्षको (रु)	गत वर्षको (रु)
भुक्तानी दिन बाकी लेखापरीक्षण शुल्क	११३,४७३.४६	११५,०००.००
भुक्तानी दिन बाकी टि. डि. एस रकम	१,५२६.५४	-
जम्मा	११५,०००.००	११५,०००.००

(Handwritten signature)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पस
 धनगढी, कैलाली, नेपाल
 आ. व. २०७३/०७४
 प्र. व. १३३/०७४

समूह	हासयोग्य सम्पत्ति	हास दर	सुरु मौज्जात	यस आ. व. मा थप घट		जम्मा रकम	हास खर्च	अन्तिम मौज्जात
				खरिद थप	अपलेखन गरिएको सम्पत्ती			
क	जग्गा तथा भवन							
१	जग्गा	०%	९,४५०,०००.००		-	९,४५०,०००.००	-	९,४५०,०००.००
२	क्याम्पस भवनहरू	५%	९,०१२,४८७.३९	३,२६४,४२५.०९	-	१२,२७६,९१२.४८	४५०,६२४.३७	११,८२६,२८८.११
३	भवन (D Block)	५%	३८,०४८,२८३.२१			३८,०४८,२८३.२१	१,९०२,४१४.१६	३६,१४५,८६९.०५
४	भवन (UGC Matching)	५%	७,००८,७३२.२४			७,००८,७३२.२४	३५०,४३६.६१	६,६५८,२९५.६३
५	भवन (पुस्तकालय तथा प्रशासन)	५%	१,४१७,५५०.५३			१,४१७,५५०.५३	७०,८५७.५३	१,३४६,६९३.००
६	गेट तथा भवन	५%	७,००६,१९३.०४			७,००६,१९३.०४	३५०,३०९.६५	६,६५५,८८३.३९
ख	कम्प्युटर, फर्निचर एवं कार्यालय उपकरण							
१	ल्यापटप	२५%	२,७६१,१७१.८७			२,७६१,१७१.८७	६९०,२९२.९७	२,०७०,८७८.९०
२	फर्निचर	२५%	३,०२१,०११.९५	१,१८४,८२०.००		४,२०५,८३१.९५	७५५,२५२.९९	३,४५०,५७८.९६
३	कम्प्युटर, फ्याक्स तथा पार्ट	२५%	२,१२९,४७५.६०	१,३७१,१९१.००		३,५००,६६६.६०	५३२,३९३.९०	२,९६८,२७२.७०
४	अन्य इलेक्ट्रोनिक सामानहरू	२५%	२१२,००३.३०			२१२,००३.३०	५३,०००.८३	१५९,००२.४८
ग	सवारी साधन							
१	सवारी साधन	२०%	७७,०७५.१७			७७,०७५.१७	१५,४१५.०३	६१,६६०.१४
घ	अन्य							
१	पुस्तक	१५%	३,६८४,५७०.२६	८७७,४४८.००		४,५६२,०१८.२६	५५२,६८५.५४	४,००९,३३२.७२
२	शैक्षिक सामग्रीहरू	१५%	१,६६८,७२७.३५	४३५,५९९.२६		२,१०४,३२६.६१	२५०,३०९.१०	१,८५४,०१७.५१
३	अन्य औजारहरू	१५%	१३,०४५.६८			१३,०४५.६८	१,९५६.८५	११,०८८.८३
४	कार्यालय सामग्रीहरू	१५%	९३२,२२१.५५	८७१,२५४.००		१,८०३,४७५.५५	१३९,८३३.२३	१,६६३,६४२.३२
५	कार्यक्रम विस्तार	१५%	२,७२५,४९५.३१	२४०,०३१.२१		२,९६५,५२६.५२	४०८,८१२.३०	२,५५६,७१४.२२
६	पानी विद्युत सामग्री	१५%	२,०४८,१५१.१७	१४९,०८४.००		२,१९७,२३५.१७	३०७,२२२.६८	१,८९०,०१२.४९
	जम्मा		९१,२१५,८१५.६२	७,६०९,७२४.०६	-	९८,८२५,५३९.६८	६,८३१,८१७.७३	९१,९९३,७२१.९५

 [Handwritten signatures and initials]

कैलाली बहुमुखी क्याम्पस

धनगढी, कैलाली, नेपाल

आ.व. २०७३/२०७४ को नौफाँसोसँग सम्बन्धित अनुसूची

शुल्क आम्दानी

अनुसूची -९

विवरण	यस वर्षको (रु)	गत वर्षको (रु)
कृषि विकास बैंक (+2)	४३,६५३,५२२.००	३०,२९७,८१०.००
कृषि विकास बैंक (BA/BBS)	३९,७१४,५३०.००	२९,९०९,६१४.००
एभरेष्ट बैंक (B.ED)	१०,६८४,३०९.००	९,९१०,५९३.००
नवजीवन बैंक (MED/MA/MBS)	३०,८७४,९४१.००	२१,१७८,४३८.००
ग्लोबल बैंक BBM/BSC/MBA-E	१६,८५२,४७७.००	१७,०४४,११५.००
ग्लोबल बैंक (आंशिक शुल्क)	३,०७१,६१२.००	५,५०२,०४१.००
प्रवेश परिक्षा	१,४४४,४९७.८२	१,६१४,०३९.००
न्युनः शुल्क फिर्ता	-	(५६,२१०.००)
जम्मा	१४६,२९५,८८८.८२	११५,४००,४४०.००

कर्मचारी खर्च

अनुसूची -१०

विवरण	यस वर्षको (रु)	गत वर्षको (रु)
प्राध्यापक (मासिक तलब)	३५,२८४,५७७.१०	२७,४३७,०३३.०८
प्राध्यापक (अतिरिक्त)	२२,४५८,२५८.३७	१६,४१९,४३७.९५
कर्मचारी (मासिक तलब)	६,३३३,५१८.७४	५,६९०,५८७.१९
कर्मचारी (अतिरिक्त)	१,२५८,६१५.८८	१,१५२,०५०.३२
प्राध्यापक तथा कर्मचारी (भत्ता)	२,४५३,५५१.२०	२,४८५,९१९.१९
संचय कोष खर्च	३,५६४,२०१.४१	२,८२०,३२२.९०
संचित बिदा बापत भुक्तानी	१,४०६,९८८.६९	६३०,६३३.६०
पोषाक भत्ता	६०४,३५०.००	६१६,६१०.००
उपदान तथा औषधी उपचार खर्च	५,८३६,३०३.०८	५,७२८,७३५.६७
जम्मा	७९,२००,३६४.४७	६२,९८१,३२९.९०

(Handwritten signature)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पस
धनगढी, कैलाली, नेपाल

आ.व. २०७३/२०७४ को नाफा नोक्सान संग सम्बन्धित अनुसूची

अन्य संचालन खर्च

अनुसूची -११

विवरण	यस वर्षको (रु)	गत वर्षको (रु)
आन्तरिक परिक्षा खर्च	१,२२७,३५१.३९	९८८,५७६.००
प्रवेश परिक्षा खर्च	३३९,१८५.६८	२६०,८२७.००
वार्षिक परीक्षा खर्च	१३,७४०,९५२.९९	१३,२७०,०५६.१५
त्रि. वि. सम्बन्धन शुल्क	३५२,२००.००	१,९२४,६९७.००
दता शुल्क	१,३५३,०००.००	१,१८४,३००.००
अभ्यास शिक्षण तथा प्रयोगात्मक पारिश्रमिक	१,४०५,४५६.००	१,३५४,१७३.००
धेसिस तथा फिल्डवर्क रिपोर्ट	१,१३५,६४८.००	९७१,८७८.००
BBM परीक्षा संचालन खर्च	-	१०७,२३८.००
जम्मा	१९,५५३,७९४.०६	२०,०६१,७४५.१५

अनुदान

अनुसूची -१२

विवरण	यस वर्षको (रु)	गत वर्षको (रु)
वि.वि. अनुदान आयोगबाट अनुदान प्राप्त	४,६०३,२३०.००	१,२३०,०००.००
त्रि. वि. वि. वाट अनुदान प्राप्त	२१६,६५०.००	-
अक्षयकोष अनुदान	१५०,०००.००	-
जम्मा	४,९६९,८८०.००	१,२३०,०००.००

ब्याज आम्दानी

अनुसूची -१३

विवरण	यस वर्षको (रु)	गत वर्षको (रु)
राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लिमिटेड (३४७७१०)	८९२,५४६.२०	६६९,८४१.२६
सिद्धार्थ बैंक लिमिटेड (११०३१७९१६०)	३८२,०७४.९१	३२२,३१८.४६
ट्रिजम डेभलपमेन्ट बैंक लिमिटेड (६२०१)	६३,९९४.१०	५३,२५८.३५
बैंक अफ काठमाडौं लिमिटेड	१,६९१.९६	१,३०६.१९
नेपाल बंगलादेश बैंक लिमिटेड (१४००२७४३१)	२,८६२.५४	३,०७०.७४
नेपाल बंगलादेश बैंक लिमिटेड (१४००४३९१)	१२७,३६०.४७	१४३,०९३.१२
महालक्ष्मी विकास बैंक लि.	१०१,७४९.९२	१०२,२८७.१९
नेपाल बैंक लिमिटेड (१३७१०००४५०)	२०२,३६७.७३	२२,६५२.१६
नाबिल बैंक लिमिटेड	१७४,५२६.४७	१४८,२३५.९६
कृषि विकास बैंक लिमिटेड, कैलाली पुल (६३००१२)	२५०.००	१०५,७५०.००
कृषि विकास बैंक लिमिटेड, कैलाली पुल (१३८५०११)	५९५,५०९.३९	७५३,३७५.६७
कृषि विकास बैंक लिमिटेड, कैलाली पुल (१३११०१८)	१,२९०,९८६.३४	१,३२१,९६९.७२

(Handwritten signature)

कैलाली बहुमुखी क्याम्पस
धनगढी, कैलाली, नेपाल

आ.व. २०७३/२०७४ को नाफा नोक्सान संग सम्बन्धित अनुसूची

एमरेष्ट बैंक लिमिटेड (२९००)	१,५९९,९९२.७८	८५५,४६१.११
ग्लोबल IME बैंक लिमिटेड (९५)	४६०,७७४.८०	३०९,८७९.५६
ग्लोबल IME बैंक लिमिटेड (३५९)	३३४,८११.४९	२३४,०८६.३७
कृषि विकास बैंक लिमिटेड क्याम्पसरोड शाखा (२०१५)	९३१,४४४.३१	१,०९३,५२५.३३
कृषि विकास बैंक लिमिटेड क्याम्पसरोड शाखा (३११०१२)	१००,६२५.२७	९६,०६०.४५
नवजीवन को अपरेटिभ्स लि. (१४०५०११०१२)	२,७०७,४५५.५८	१,७२६,८९२.२९
नवजीवन को अपरेटिभ्स लि. (११८४१)	११,११९.७१	६,१२१.६६
नवजीवन को अपरेटिभ्स लि. (११०२४)	३,४१५.३९	३,०१५.२६
नवजीवन को अपरेटिभ्स लि. (१४९९१)	६४०.१४	३५२.११
नवजीवन को अपरेटिभ्स लि. (३७०७०१)	६,०७४.५४	७,५१५.९०
नवजीवन को अपरेटिभ्स लि. (१२६९२)	३५५,७९६.८६	५५०,९३४.०३
न्युन : उपदान तथा औषधोपचार कोषको ब्याज	(१,२२५,६७५.००)	-
जम्मा	९,१२२,३९५.९०	८,५३१,००२.८९

अन्य आम्दानी

अनुसूची -१४

विवरण	यस वर्षको (रु)	गत वर्षको (रु)
जग्गा ठेक्का	-	१२५,५००.००
क्यान्टिन भाडा	१८,०००.००	१८,०००.००
छात्रवृत्ति रकम प्राप्त	-	३९,०००.००
अन्य आम्दानी	५०२,२५७.३२	२,२६६,८५८.८२
जम्मा	५२०,२५७.३२	२,४४९,३५८.८२

प्रशासनिक खर्च

अनुसूची -१५

विवरण	यस वर्षको (रु)	गत वर्षको (रु)
धारा तथा विजुली महसुल	५०५,२६९.०५	१८६,१४७.३९
विज्ञापन खर्च	३९२,९४०.००	२८१,४३०.००
संचार महसुल	३१३,५९६.५७	२३१,०१५.५५
पत्रपत्रिका खर्च	१२५,०८८.००	८६,९८७.००
छपाई तथा मसलन्द	८०४,८४५.०९	४५३,२४२.८८
इन्धन खर्च	१४७,०५०.००	२६७,४८७.००
कार्यालय सम्बन्धि खर्च	७९६,७४५.४०	४७३,८४७.५७
बगैचा संरक्षण तथा सरसफाई	३२१,७८१.००	४१४,८९०.००
मर्मत तथा सम्भार (कम्प्युटर तथा फर्निचर)	१००,९३०.३५	१५६,०३५.००
सम्मेलन तथा सम्भार (कार्यालय भवन)	१६१,४४०.८६	२५८,५९१.६४
विद्यार्थी अनुसन्धान भ्रमण खर्च	९४९,८५३.००	५३३,४४०.००

(Handwritten signature)

अनुसूची - १६

प्रमुख लेखा नीति तथा लेखा सम्बन्धि टिप्पणीहरू

अ. प्रमुख लेखा नीतिहरू : (Accounting Principles)

१. संस्थाको वित्तीय कारोबारहरूको लेखा सम्भव भएसम्म नेपाल लेखामान र लेखाको सर्वमान्य सिद्धान्त (GAAP) को आधारमा राखिएको छ ।
२. संस्थाको आम्दानी नगद (Cash Basis) तथा खर्चको हिसाब प्रोदभावी (Accrual Basis) आधारमा राखिएको छ । यदपी आ. ब. २०७३२०७४ संग सम्बन्धीत केहि खर्चहरूको भुक्तानी आ. ब. २०७४१७५ मा भएतापनि आ. ब. २०७३२०७४ खर्च व्यवस्था नगरी भुक्तानीको आधारमा खर्च लेखांकन गरिएको छ ।
३. स्थिर सम्पत्तीहरू ऐतिहासिक लागत अबधारणाको आधारमा लेखांकन गरिएको छ ।
४. स्थिर सम्पत्तिहरूमा आयकर ऐनले तोके बमोजिम दर प्रयोग गरि ह्रास कट्टी गर्ने नीति रहेको छ । स्थिर सम्पत्तीको सुरु मौज्दातमा मात्र चालु आ. व. मा ह्रास कट्टी गर्ने र यस आ. व. मा खरिद गरिएका स्थिर सम्पत्तीमा आउने आ. व मा मात्र ह्रास कट्टी गर्ने गरिएको छ ।
५. संस्थाले विभिन्न प्रयोजनका लागि बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको मुद्दती रसिद खातामा गरेको लगानीलाई परल मुल्यमा लेखांकन गरिएको छ ।

आ. लेखा सम्बन्धि टिप्पणीहरू :

१. संस्था आयकर कर छुट प्राप्त संस्था भएकाले आयकरको व्यवस्था गरिएको छैन ।
२. चालु आ. ब. मा संस्थाले विभिन्न निकाय वाट रु. ८,४९८,६९८।०० अनुदान प्राप्त गरेको छ । सो रकम मध्य जि. वि. स. वाट भवन निर्माण सहयोगका लागि प्राप्त रु. ३,५२८,७३८.०० लाई आम्दानीमा नदेखाई सम्बन्धीत स्थिर सम्पत्तीको लागतबाट घटाएर देखाईएको छ ।
३. चालु आ. ब. मा संस्थाले रु. १२,९६५,५२५।०० साधारण जगेडा कोषबाट “पेन्सन तथा औषधोपचार कोषमा” सारेको छ ।
४. हालसम्म उपदान मुद्दती खाताहरूमा आर्जन गरेको ब्याजलाई आय व्यय विवरणमा आम्दानी देखाउने नीति भएतापनि चालु आ. ब. वाट सो ब्याजलाई “पेन्सन तथा औषधोपचार कोषमा” पूजीकृत गर्ने नीति रहेकोछ । चालु आ. ब. मा संस्थाले उपदान मुद्दती खाताहरूमा आर्जन गरेको रु. १,२२५,६७५।०० लाई ब्याज आम्दानीबाट घटाई “पेन्सन तथा औषधोपचार कोषमा” पूजीकृत गरेको छ ।

(Handwritten signature)

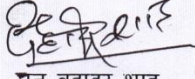
५. हालसम्म कर्मचारी अवकाश भुक्तानीहरु लाई भुक्तानीका बखत आय व्यय विवरणमा खर्च लेखांकन गर्ने नीति भएतापनि भविष्यमा यस्ता खर्चहरुलाई आय व्यय विवरणमा खर्च नलेखि "पेन्सन तथा औषधोपचार कोषमा" समायोजन गरिनेछ ।
६. संस्थाको कर्मचारीको विदाको सन्दर्भमा १२० दिनको संचित राखि बाकि सोहि आ. ब मा खर्च लेख्ने नीति रहेको छ ।
७. हालसम्म पूँजीगत अनुदानलाई आम्दानी लेखांकन गरि स्थिर सम्पत्तीलाई पुर्ण मुल्यमा देखाउने नीति भएतापनि चालु आ. ब. बाट पूँजीगत अनुदानलाई आम्दानी लेखांकन नगरि स्थिर सम्पत्तीको मुल्यबाट घटाई लेखांकन गर्ने गरिएको छ ।
८. अधिल्लो आ. ब. को रकमहरुलाई आवश्यकता अनुसार पुर्न:संरचना तथा पुर्न: वर्गीकरण गरिएको छ ।

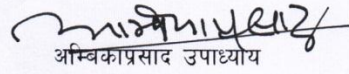
यसै मितिको संलग्न हाम्रो प्रतिवेदनका आधारमा,

अनुसूची १ देखि १५ सम्म यस विवरणका अभिन्न अंग हुन् ।

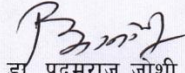
बि.आर.बि.एस एण्ड एसोसिएट्स

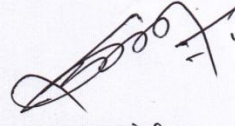
चार्टर्ड एकाउन्टेन्ट्स

घन बहादुर शाह
अध्यक्ष

अम्बिकाप्रसाद उपाध्याय
कोषाध्यक्ष

बि.आर.बि.एस एण्ड एसोसिएट्स
सिए. विशालराज भुषाल
पार्टनर
मिति: २०७४।०८।२६

डा. पदमराज जोशी
क्याम्पस प्रमुख

बालकृष्ण जोशी
लेखा अधिकृत

कैलाली बहुमुखी क्याम्पस

धनगढी, कैलाली

अभिभावक तथा विद्यार्थीहरूका लागि तयार पारिएको क्याम्पस मूल्याङ्कन प्रश्नावली

व्यक्तिगत विवरण

विद्यार्थीको नाम :-.....अभिभावकको नाम :-.....

ठेगाना :-.....सम्पर्क फोन :-.....

कृपया (✓) चिन्ह प्रयोग गर्नु होला ।

१.० शैक्षिक वातावरण

१.१ यस क्याम्पसको शैक्षिक वातावरण तपाईंलाई कस्तो लाग्छ ?

- (क) अति राम्रो
(ख) राम्रो
(ग) ठिकै

१.२ प्राध्यापक तथा कर्मचारीहरूको कार्यदक्षता कस्तो लाग्छ ?

- (क) राम्रो
(ख) मध्यम
(ग) न्यून

१.३ क्याम्पसका कक्षाकोठाको सरसफाई कस्तो लाग्यो ?

- (क) अतिराम्रो
(ख) राम्रो
(ग) नराम्रो

१.४ क्याम्पसले गरीब तथा जेहेन्दार छात्रछात्राहरूलाई दिने सुविधा पर्याप्त छ वा छैन ?

- (क) पर्याप्त
(ख) ठिकै
(ग) अपर्याप्त

१.५ क्याम्पसले विद्यार्थीहरूको शैक्षिक समस्या समाधानमा कस्तो भूमिका खेलेको छ ?

- (क) राम्रो (ख) मध्यम (ग) न्यून

१.६ क्याम्पसको शैक्षिक गतिविधिमा राजनीतिले कस्तो असर पारेको छ ?

- (क) अति नै छ
(ख) खासै छैन
(ग) कुनै प्रभाव पारेको छैन

१.७ कैलाली बहुमुखी क्याम्पसको परीक्षाको नतिजाको विवरण तपाईंले कसरी थाहा पाउनुहुन्छ ?

- (क) क्याम्पसमा गएर
(ख) वेभसाइटबाट
(ग) फोन सम्पर्कबाट (घ) वार्षिक प्रतिवेदनबाट

१.८ क्याम्पसको समग्र परीक्षा नतिजाको बारेमा थाहा छ कि छैन ?

- (क) थाहा छ
(ख) थाहा छैन
(ग) थोरै थाहा छ

१.९ यदि थाहा छ भने तपाईंलाई उक्त नतिजा कस्तो लाग्छ ?

- (क) राम्रो
(ख) ठिकै
(ग) नराम्रो

१.१०.क्याम्पसको परीक्षा नतिजालाई अहिलेको भन्दा राम्रो पार्न के गर्नुपर्ला ?

- .....
- .....

२.० आर्थिक पक्ष :

२.१ तपाईंलाई क्याम्पसको आर्थिक अवस्थाबारे जानकारी छ ?

- (क) राम्रो छ
(ख) केही छ
(ग) छैन

२.२ क्याम्पसले निर्धारण गरेको शैक्षिक शुल्कबारे तपाईंको धारणा के छ ?

- (क) शुल्क धेरै छ
(ख) शुल्क न्यून छ
(ग) शुल्क समय सापेक्ष छ

२.३ क्याम्पसको आर्थिक अवस्था अभिभावकसामु सार्वजनिक गरिएको छ ?

- (क) सार्वजनिक छ
(ख) गोप्य राखिन्छ
(ग) कहिलेकाहीँ सार्वजनिक हुन्छ

३.४ क्याम्पसको आर्थिक अवस्था सुदृढ बनाउन के कस्ता उपाय अपनाउनु उचित हुन्छ ?

- .....
- .....

३. प्रशासनिक पक्ष :

३.१ क्याम्पसका कार्यक्रमहरूमा तपाईं सहभागी बन्नु भएको छ ?

- (क) बनेको छु (ख) कहिलेकाहीं
(ग) बनेको छैन

३.२ के क्याम्पसका निर्णयहरूमा विद्यार्थीहरूलाई सहभागी गराइन्छ ?

- (क) गराइन्छ (ख) गराइदैन
(ग) कहिलेकाहीं

३.३ क्याम्पसले प्रदान गर्दै आएको सार्वजनिक कार्यबाट तपाईं र तपाईंका छोराछोरीहरू सन्तुष्ट हुनुहुन्छ ?

- (क) पूर्ण सन्तुष्टि (ख) आंशिक सन्तुष्टि
(ग) असन्तुष्टि

३.४ तपाईंलाई क्याम्पसले शैक्षिक विवरण उपलब्ध गराएको छ ?

- (क) गराएको छ (ख) कहिले काहीं
(ग) गराएको छैन

३.५ के क्याम्पस व्यवस्थापनले विद्यार्थीका लागि पुस्तकालयको सुविधा प्रदान गरेको छ ?

- (क) पर्याप्त (ख) ठीकै
(ग) अपर्याप्त

३.६ क्याम्पसमा खानेपानीको व्यवस्था पर्याप्त छ ?

- (क) पर्याप्त (ख) ठीकै
(ग) अपर्याप्त

३.७ तपाईंको जानकारीमा क्याम्पसमा शौचालयको व्यवस्था कस्तो छ ?

- (क) पर्याप्त (ख) ठीकै
(ग) अपर्याप्त

३.८ क्याम्पस परिसरभित्र रहेको चहेना गृहको अवस्था कस्तो छ ?

- (क) राम्रो छ
(ख) मध्यम छ
(ग) छैन

३.९ के तपाईंलाई क्याम्पसको कक्षाकोठामा बेञ्च डेस्कको सुविधाको बारेमा थाहा छ ?

- (क) पर्याप्त
(ख) अपर्याप्त
(ग) काम चलाउ

३.१०. तपाईंको जानकारीमा विद्यार्थी संख्याको तुलनामा खेलकूद मैदान कस्तो छ ?

- (क) पर्याप्त
(ख) अपर्याप्त
(ग) छैन

३.११. क्याम्पसको समग्र प्रशासनिक तथा व्यवस्थापन पक्षका बारेमा केही सुभावाव छ ?

- .....
- .....

४. सार्वजनिक सूचना तथा वार्षिक प्रतिवेदन :

४.१ तपाईंलाई क्याम्पसले प्रकाशन गर्ने तथ्याङ्क तथा प्रतिवेदनहरूको बारेमा थाहा छ वा छैन ?

- (क) छ
(ख) छैन

४.२. क्याम्पसले प्रकाशन गर्ने वार्षिक प्रतिवेदनमा के कस्ता गतिविधिहरू प्रस्तुत गरिएको पाउनु भयो ?

- (क) शैक्षिक गतिविधि
(ख) आर्थिक गतिविधि
(ग) सामाजिक गतिविधि
(घ) भावी नीति तथा कार्यक्रमहरू

४.३. वार्षिक प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको विद्यार्थी भर्ना तथा उत्तीर्णदर विश्लेषण तथा प्रस्तुतीकरण गरिएको शैली तपाईंलाई कस्तो लाग्यो ?

- (क) सरल, आकर्षक र पर्याप्त
(ख) अपर्याप्त
(ग) बुझ्न कठिन

४.४. वार्षिक प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको भौतिक प्रगती तपाईंलाई कस्तो लाग्यो ?

- (क) पर्याप्त
(ख) अपर्याप्त

४.५. क्याम्पसको भावि नीति तथा कार्यक्रमहरूको बारेमा तपाईंका कुनै सुभावावहरू भए उल्लेख गर्नुहोस् ।

